

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam

176. szám

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Szombat

1933. évi augusztus 5

ELŐFIZETESI ÁRAK. Belföldre postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az *beszedés díj* címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — **Külföldre** negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postátak rékpénztári számlánk száma 12.174. — **HIRDETÉSEK** díja: hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lej negyztcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Kina, amelynek semmibe sem kerül

Boldog ország az a Kina. Nem hiába hívják Mennyei Birodalomnak.

A legújabb árvízkatasztrófa például a végtelen földdarabnak csak egyetlen, csöppnyi tartományocskájában 4000 halottat követelt. Tudja az ég, hány halott lehet összesen.

Tavaly százezer halottat kért az árvíz. Ta valyelőtt négyszázezer. Harmadéve félmillio ember pusztult éhen, mert nem tudta megszerezni azt a maréknyi rizst, amiből egy kuli köztudomásszerűleg megél. A szülők felfalták gyermekeiket, amint azt Egon Erwin Kisch megrázó riportjaiban megírta.

Pusztulnak tehát a copfosok a kiszámíthatatlan, földöntúli akarat ingyenvaló áldásából. Potyára. Költség nélkül. Anélkül, hogy az urak feje fájna miatta.

Mig nálunk, ebben a nyomorult Európában!... Minden holttest külön kiadás. Nép-szövetséget kell fenntartanunk, ezernyi diplomatával, államférfiival, hogy előkészíthes-sük a tömegpusztulást. Ágyugyarak dolgoz-nak éjjel-nappal. Milliárdokba kerül a dina-mit, az ekrazit. Izzadunk, hogy előteremthes-sük a hadügyi költségvetéseket.

Minden halálért saját életünkkel fizetünk.

Ugyanakkor, amikor a Mennyei Birodalom lakossága grátisz és bérmentve megy tönkre.

Ha ez a föld a mai társadalom kalapja, akkor Kina a bokréta rajta! — kiálthatjuk fel busan és irigyen Pótfível.

Az elakadt buzavásár

A Oblomov-politika, ami minden romániai törvényalkotást jellemez, érvényesül a gabo-naneműek értékesítési akciójával kapcsolat-ban is. Nagy hűhóval megkezdeneek valami szépet és amikor tetté kellene érnie a dolog-nak, elfullad a sárba a szebb és jobb aka-rat.

A gabonaneműek értékesítésének hirharan-golásával sok reményt kellett föl és sok hitet szerzett a kormány. Mindenki abban bizako-dott, hogy egészséges árak alakulnak ki, re-kilendül a kereskedelem, lesz egy kis forga-lom, lesz egy kis pénz.

Joggal reménykedett és joggal bizakodott az ország. Hiszen a dologhoz nem kellett több, miní potom 750 millió. Nem nagy összeg egy olyan országban, amelynek 20 milliárdos költségvetése van s amely például a Skoda-ügyre ezermilliókat tudott áldozni. A tero ts meg volt, honnan veszik elő a 750 milliót, a mely összeg, szakértők kalkulációja szerint, elegendő lett volna az ideí termés egészséges adásvételének biztosítására és ezzel az egész ország egyetemes gazdasági helyzetének egyensúlyozására.

A 750 millió elő is került. A Jelzálog Hitelintézetértől kérték, s a Hitelintézet meg is adta. A summát máris blokkálta.

Megvolt és van tehát a kormánykezdemé-nyezés. Megvan a szükséges pénz.

Csupán az értékesítés nincs sehol.

A gabona ára zuhan, a gazdák verik a fe-jüket, szomorú télre van kilátás.

Együtt az összes előfeltételek. S az ered-mény mégis negatív.

A kormány összeszorozta a számjegyeket. S a végösszeg kisebb, mint a legkisebb koef-ficiens.

Ez is csak nálunk lehetséges. Boldog és okos ország vagyunk mi. Politikusaink, ter-beink, sőt még pénzeink is vannak. Adtál Uram minden jót.

De nincs köszönet benne.

Angol tőkések át akarják vállalni Románia összes államadósságát

Az ajánlattevők Románia erdőségeinek kitermelési jogát kérik

London, augusztus 4.

Egy nagyobb angol tőkéscsoport ajánlatot tett a román kormánynak, hogy hajlandó a román államadósságokat át-vállalni, ha ennek fejében a kormány a tőkéscsoport részére leköti az összes román állami erdőségeket (ami alatt nyil-ván az erdőségek kitermelésének a joga értendő).

Ugyanez a tőkéscsoport az elmúlt esztendőben már ajánlatot tett a szeszmonopóliummal kapcsolatban. Akkoriban az ajánlatot elutasították, ami valószínűleg most sem fog elmaradni.

Hitler a német konkordátumot sem terjeszti a parlament elé

Göring ismét megfenyegette a hatáskörüket túllépő biztosokat

A centrum sorsában még most sincs döntés

Berlin, augusztus 4.

Göring porosz miniszterelnök új kör-levelet bocsátott ki a birodalmi biztosok működésével kapcsolatban. A körlevél leszögezi, hogy a hatáskörüket túllépő biztosok és olyan személyek, akik jogta-lanul hivatalos ténykedést fejtenek ki, törvényesen üldöztetni fognak.

Egészen furcsa lehet a helyzet, mikor már Göring is bevallja, hogy a náciik egy kicsit — „túlléptek”.

De nemcsak Göring, hanem igazság-ügyminisztere is — „intézkedik”.

A porosz igazságügyminiszter rendelete értelmében a jogi vizsgák alkalmával ezentul a jelölteknek az érettségi bizo-nyítványon kívül az árja származást igaz-oló okiratokat is elő kell terjeszteniök.

Ugy a porosz igazságügyminiszter párt vezetősege előtt a német nőegyesü-lek tevékenysége is tulaktívnak tet-szik. — Hivatalosan jelentik, hogy sok nőegyesület, miután keresztülesett a „Gleichschaltung”-on, félreértette a mű-ködési lehetőségek határait, tulbuzgóan működött, ami a régi nácinőszövetségek elégedetlenkedését váltotta ki. Ezért a bi-rodalmi belügyminiszter

eltiltotta, hogy e nőegyesületek további helyi csoportokat és ifjusági szerveze-teket alapíthassanak.

A belügyminiszter betiltotta a „nőfront” tervbevett nagygyűlését is

MI LESZ A CENTRUMMAL?

Szeptember elseje előtt nem lehet szá-molni azzal, hogy az eddigi centrumfrak-ció tagjai leteszik mandátumukat. A par-lamenti szervek eddig még nem kaptak utasítást arravonatkozólag, hogy a jövő-ben miként kezeljék a centrumpártot. — Azok a centrummegbízottak, akik a na-cionalszocialista párttal egyetértőleg egyes centrumképviselőknek a náci-cso-portba való átiratásán fáradoznak, tár-gyalásaikat tovább folytatják.

A KONKORDÁTUM ÉS A PARLAMENT

A birodalmi kormány által most meg-változtatott ügyvitel előírja, hogy a biro-

dalomnak az idegen államokkal való olyan szerződéseikhez, amelyek a birodal-mi törvényhozás tárgykörére vonatkoz-nak,

a törvényhozásban részes érdekképvis-eletek hozzájárulása nem szükséges.

Ez áll a konkordátummal kapcsolatban is, amely ilyenképpen nem terjesztetik a Reichstag elé.

Egyébként Müller plebános, aki tudva-levőleg Hitler jelöltje a birodalmi püe-pöki székre, a heidelbergi diákok előtt nagyobb beszédet tartott. A plebános mindenekelőtt Hitler magasztalta, aki csak Isten kegyelméből rendelkezhettt elegendő erővel feladatai elvégzésére.

Egy csomó amerikai lelkésznek arra a felhívására, hogy Németország bányák ki-méletesebben a zsidókkal, Müller azt fe-lelte, hogy külföldön tulzott hírek cirku-lálnak. Majd azt fejtegette, hogy a kereszténység nem a zsidóságból, ha-

nem a zsidósággal való legélesebb harc-ból született.

Nagyobb ellentét, mint Krisztus és a zsi-dóság, nem létezik.

EZ AZTAN MÁR „HIVATALOS”

A porosz sajtószolgálat hivatalosan közli:

Altonában ma reggel négy kommunis-tát, Lütgenst, Möllert, Karl Wolffot és Teschet kivégezték. Az altonai rendki-vüli bíróság 1933 június 2-án ítélte őket halálra, mert az altonai véres vasárnapon Koch és Büppig rohamcsapatkatonákat meggyilkolták.

ELKOBOZTÁK A HUGENBERG-PART VAGYONÁT

A birodalmi kormány rendeletére Hu-genberg pártjának és a védőségeknek min-den vagyonát elkobozták. Az elkobzást „A nép és az állam teljesebb védelméről” szóló törvény alapján hajtották végre.

A bukaresti német meghatalmazott miniszter jelenlétében:

A nagyszebeni szász hitleristák gyűlése élesen támadta Brandsch Rudolfot

Megtorlással lenyegetik azokat, akik nem hitleristák

Bukarest, augusztus 4.

A nagyszebeni Tália mozgó termében a ro-mániai szász hitleristák tegnap kongresszust tartottak, amelyen von Schullenberg, Német-ország bukaresti meghatalmazott minisztere is megjelent. Jelen volt egy Fricke nevű né-metországi kiküldött, sőt állítólag több né-metországi agitátor is. A vezérszónok dr. Je-keli Ottó volt, aki hevesen támadta Brandsch Rudolfot amiatt, hogy a szász néppártot tá-mogatja és nem a horogkereszteseket. Ugyan-ezen okból kikelt a jegyzők és tanítók ellen, kíméletlen megtorlással fenyegetőzött mind-

azok ellen, akik ellenségei a hitlerizmusnak.

A szónok azután felszólította az összes szá-szokat, hogy legyenek horogkeresztesek és felhívta figyelmüket arra, hogy Hitler poli-tikája Kelet felé irányul és a romániai szá-szok a németiség előőrseit képezik Európának ebben a fészkeben. Majd támadta Dollfusst, az osztrák kancellárt, aki nem hajlandó fel-adni Ausztria függetlenségét. Élesen kikelt Franciaország ellen is.

A román lapok jórésze többé-kevésbé éles megjegyzésekkel kíséri a hitlerista vezérszó-nok beszédét, nyilván ama része miatt, a

melyben nyíltan bevallja a hitleri Németország hódító és terjeszkedő szándékait.

BERLIN NEM SOK JÖVŐT JÓSOL BRANDSCH TÁRGYALÁSAINAK

Egyébként berlini jelentés szerint Brandschnak súlyos nehézségei vannak a német fővárosban. A német sajtó ugyanis, amely távolról sem barátságos Romániával szemben, Brandsch kedvéért nem hajlandó hangnemen enyhíteni.

Németországnak igen kellemetlen tapasztalatai vannak a román gazdasági politikát illetően! — írja az előkelő Berliner Börsenzeitung.

A lap leszögezi, hogy

Románia a közelmúltban mindig Németország gazdasági ellenfeleinek táborában foglalt helyet.

Romániát csak a végső szükség kényszeríti most, hogy mezőgazdasági terményei számára Németországban helyet találjon. Így, bármily nagy rokonszenvvel viseltessék is az anyaország romániai fajttestvérei iránt s bármennyire rokonszenves legyen Brandschnak a személye, tárgyalásaihoz nem lehet optimistikus várakozásokat fűzni.

A Deutsche Allgemeine Zeitung ugyanilyen hangnemen ír, leszögezve, hogy a kilátásokat még az sem javítja, hogy Románia a német fajttestvérek nehéz helyzetére spekulál.

Tíz százalékkal csökkentették a francia tisztviselők fizetését

Páris, augusztus 4.

A francia képviselőház által februárban elfogadott pénzügyi törvény értelmében

a francia államtisztviselők fizetése augusztus elsejétől kezdődően 10 százalékkal csökkent.

A csökkentés a hivatalnokok körében nagy izgalmat váltott ki.

A francia államtisztviselői szövetség küldöttsége azonnal Vichybe utazott Daladier miniszterelnökhöz, hogy átnyújtsa nekik a köztisztviselők tiltakozását.

Japán bejelenti, hogy támad

Tokió, augusztus 4.

Japán katonai hatóságok bejelentik, hogy

Jehol északnyugati részén új offenzívát kezdenek

a kínai csapatok ellen, mert Fengjusiang kínai tábornok, aki a jeholi és charchai hegyek közé húzódott vissza, új katonai erőket gyűjt maga köré.

A hétszázötven millió együtt van és közben nem történik semmi

Vannak országrészek, ahol már csak 22 ezer lej a buza ára

Madgearu beszámol az állami jövedelmekről

Bukarest, augusztus 4.

Megirtuk már, hogy az Agrár Jelző Hírtelítélet a kormány javára, bizonyos feltételek mellett, 750 millió lejt blokkolt a gabonaművek értékesítését célzó akció anyagi alapjaként. Noha a befizetés megtörtént, az értékesítési akció nem mutatkozik sehol sem, amit bizonyít az is, hogy a buza ára zuhanóban van s annak ára az ország egyes részein vagononként már 22 ezer lejre esett.

Ez a tehetetlenség gazdakörökben nagyban

rontja a kormány népszerűségét, ugyanis a kormány, nyilván agitációs okokból, köztudatba dobta már, hogy segíteni fog és így passzívításra legjobban maga fizet rá. De ezenkívül a gazdák bizonytalanok lesznek, elbátortalanodtak, ami az áralakulás szempontjából baljósan közreható jelenség lehet.

JUNIUS EREDMÉNYE 1600 MILLIÓ

Madgearu egyébként szerdán a király előtt hosszasan ismertette az ország pénzügyi hely-

zetét, kifejtve, hogy az 1933-34-es költségvetési esztendő első három hónapjában a bevételek nagyon alacsonyak voltak és mélyen az előirányzás alatt maradtak. Juniushoz a bevétel 1600 millió lej volt, ami már emelkedő tendenciát jelent, de még mindig kevesebb a remélt összegnél. Madgearu azt hiszi, hogy a bevételeket május augusztustól kezdve jelentősen felszólíthatja Argetoianu pártja közben gyűlést tartott Bukarestben. Argetoianu beszámolójában a stabilizáció mellett foglalt állást.

Eddig négyezer halott

Emberemlékezet óta ilyen árvíz nem volt

Kína Szensi tartományában emberek ezreit ragadta el az ár

Peking, augusztus 4.

Shensi kínai tartományt borzalmas árvíz sújtotta. A Kingway folyó kiöntött és az egész Kwang-Tschung területet elöntötte.

Ezer és ezer ember fulladt bele az áradatba.

Holttestek a állatok tetemeivel együtt uszik a habokon, a területet fojtó hullabűzzel töltve meg.

San-Yuan-nál már 4000 halottat számoltak össze.

Rendteleg ház dült össze s az egész termés megsemmisült.

Ez aztán igen!

Mindössze egyszázalékos a kis Ausztria költségvetési deficitje

Az idei deficit 15, a tavalyi 322 millió volt

Bécs, augusztus 4.

Az 1932-es osztrák költségvetési esztendő zárszámadásából kiderül, hogy Ausztria elmúlt évi költségvetési deficitje mindössze 15 millió schilling.

Ez az 1924 millió shillinget kitevő kiadási számla mellett még csak egyszázalékos

sem jelent. Különösen kielégítő az eredmény, ha számbavesszük, hogy az 1931-es költségvetés deficitje 322 millió volt.

A kiadásokat 407 millióval szállították le.

Hivatalosan is megállapítják, hogy ez a megtakarítás csakis a legnagyobb erőfeszítések árán volt keresztülvihető. De

még ezeknél is nagyobb erőfeszítésekre kell elkészülnie a kormánynak, ha a mostani költségvetés egyensúlyát biztosítani akarja. Az alásüllyedő bevételekkel szemben, különösen a megszerzendő munkakalkulációk kapcsolatban, emelkedő kiadások állanak szemben.

A munkanélküliek segélyezése és az idegenforgalmi propaganda is nagy összegeket emészt fel.

MacDonald és Sir Simon szabadságon

London, augusztus 4.

A londoni lapok jelentése szerint MacDonald miniszterelnök az egész augusztust Skótszágban szabadságon fogja tölteni.

Sir John Simon angol külügyminiszter augusztus elsején feleségével együtt két hetes üdülésre Rio de Janeiroba érkezett. Simon hétfőn meglátogatta Brazília elnökét.

Délafrika — nem hitlerista

Berlin, augusztus 4.

A Délafrikai Unió parlamentje 9 szavazattal 7 ellenében felhatalmazást adott a kormánynak arra, hogy a hitlerista eszmék terjedése ellen energikus intézkedésekkel küzdjessen. A szavazás előtt a német származású képviselők kivonultak a teremből.

59

Jamási Aron

Ábel a Társadalomban

En pedig egyre tehetetlenebb voltam a versírásban. S hogy semmi se hiányozzék, reszketni kezdtem a lábaim is, a vér pedig zugni a fejemben. Ilyent én még sohasem éreztem! Ugy tünt valóság-gal, mintha terhes felhőkkel és villámlásokkal nyári vihar indult volna a testemben. Olyan vihar, amely mindent elpusztítással fenyeget! S a felhők egyre gyűrődtek a fejem felé s a villámok egyre jobban csapdostak a szívem körül! Aztán egy pillanat jött, amikor tisztán láttam, hogy most megbolondullok s a következő percben ez már bé is következett, mert felkaptam a papirosát és darabokra szaggattam, utána összetörtem a ceruzát, majd felragadtam a székem s úgy vágtam a házfalához, hogy pozdorjává törött! Akkor az asztalnak ugrottam neki s a lábánál fogva azt is szapulni kezdtem oda a házfalához! ... Zugott és cikázott minden s fütyölt Blanka is kétségbeesve.

— Ábel, mit csinálsz?! — kiáltotta. — Távozzék, ha az élete kedves! — mondtam neki s addig nem nyugodtam, amíg egy ép darabot láttam. Akkor azonban egyszerre megsugorodtam és lerogytam a házfal tövébe és keservesen sírni kezdtem.

Blanka odajött, mellém térdelt és úgy vigasztalgatott. S amint így gyógyított engem egyszer megcsattant a kapu s hát

egy postás-forma ember jön bé rajta, kicsi aktatáskával az oldalán. Meglátott minket s egynesen felénk tartott — Lakik itt Szakállas Ábel? — kérdezte.

— Lakik — mondta Blanka.

— No jó, mert van neki sürgöny — mondta a táskás, aztán aláíratott valamit, ő hamar elment s a sürgöny velünk maradt.

— Hát bontsd ki már! — biztatott Blanka.

— Ugy fétem a sürgönytől, mint a tüztől.

— Bontsa ki maga! — mondtam.

Blanka kibontotta s ahogy olvasni kezdte, már láttam az arcán, hogy valami nincs jól.

— Egy kicsi baj van — szólott Blanka.

Nem tudtam kérdező semmit, csak lestem a száját.

— Apáddal van baj — szólott megint Blanka.

Ismét csend lett s én úgy reszkettem mint a kocsonya.

— Haza kell menned — mondta Blanka, aztán a sürgönyt a burjánok közi tette és szomorú anyás szemekkel nézett engem. Meggémberedtek a tagjaim is a nagy némaságban s csak percek múlva jött annyi erő a jobb karomba, hogy felvegyem a sürgönyt. Nyeltem egyet s az Istenhez fo-

hászkoztam és olvasni kezdtem. „Vasárnap reggel bucsuzunk apádtól, rögtön gyere haza. ...”

Leejtettem a karomat, aztán magam elé néztem, aztán Blankára. ... S aztán mint a fiatal fát, amikor kidönti a szél, egyszerre végigdőltem én is a földön és a két markommal megragadtam a burjánokat.

Blanka békét hagyott nekem s csak később húzott fel a földről.

— Készülnöd kell, Ábel! — mondta puhán.

— Milyen nap van ma?

— Szombat.

— Csakugyan készülni kell, akkor igen.

Blanka Garmada urának is megmondta a szomorú hírt. Garmada ur átölelt engem és így szólott:

— Mindnyájunknak ez a sorsa, Ábel...

Áldott jó ember volt, mert Bolhát a gondjaiba vette s úgy felpakolta a délutáni vonatra, hogy semmi bajom nem volt vele egészen Mádéfalváig. De áldott jó leány volt Blanka is, mert nemcsak megbocsátott a sikerem vers miatt, hanem még a vonathoz is kikísért és azt mondotta, hogy akármikor jövök vissza, ő a régi lesz hozzám. S ott volt éltársam is a vonatnál és zsidó létére megsiratott engemet ebből az alkalomból.

Csak az Isten és én tudjuk, hogy miképpen utaztam a nehéz bánattal a szívémben. De kegyetlenül erős az emberi természet s így én is megérkeztem a végállomásra, vagyis Mádéfalvára. Pirkadtott éppen a szép vasárnap reggel. Bolhát kiváltottam s nekiindultam az utnak, amelyen olyan duzzadva és csapkodó szárnyakkal jöttem volt el a hazai világba ta-

vasz kezdetekor.

Amikor a faluvégére értem, éppen megkondították a harangot s én a szívemhez kaptam, mert jól tudtam, hogy ez apámnak szó. Nehéz fejjel és nehéz lábakkal vándoroltam tovább. S ahogy így mentem volna, egyszer muzsikát hallottam. Vidám, vérepezdítő muzsikát, amely nagy gyászom közepette is jól esett szegény fiataloknak. S a muzsika után emberekkel is kezdtem látni. Hosszu sorban jöttek, az elején kettesével, aztán gomolyagban s a hátuk megett a muzikusok. Bokréfásan és rikítózva jöttek szembe velem s hát egyszer csak azt látom, hogy az a bokréfás kis ember, aki egy asszonnyal együtt jött elől volt, megfutmodik felém s elkiáltja magát:

— Ábel!

Még jobban fut s még jobban kiáltja!

— Édes fiam, édes fiam!

Nekem a lábam mingyárt gyökeret vert s így szóltam:

— Hiszen ez apám, aki így fut!

Ott a sok ember szemelattára összecölökezünk és összecölöközünk s még sirunk is, hogy a menet megakadt s mindenki minket nézett. Végre apám félbehagyott engem és kiáltott egyet:

— Hol vagy, Zsuzsika?

Egy hegyesszemű kicsi vénasszony állott ele, kinek a kezét megfogta és így szólt:

— No Ábel, itt van az új anyád, mert éppen eskünni megyünk.

Félig örömben s félig mérgemben én a hátizsákot hamar porba vágtam és így szóltam:

(Folyt. köv.)

A TEMESVÁRI RENDŐRSÉG JELENTI:

Az erdélyi kommunistapárt új vezetőségét leleplezte a rendőrség

Az öngyilkos Encsel Mór a vezetőség lelke volt

Rengeteg letartóztatás Temesvárott, Kolozsváron és a Zsilvölgyében — Dr. Kohn Hillel valószínűleg rövidesen szabadon engedik

Temesvár, augusztus 4.

A temesvári rendőrség végre hivatalos tájékoztató adott ki azokkal a nagyarányú nyomozásokkal kapcsolatban, amiket Gritta Ovidius temesvári rendőrprefektus irányításával Erdély nagyobb városaiban végeztek s amelyeknek egyik legfelhívóbb eseménye a temesvári rendőrségi fogdában öngyilkosságot elkövető Encsel Mór halála volt.

A lapokat, — az erdélyiek és a buraestiek egyformán — eddig csak Encsel Mór esete foglalkoztatta behatóan. A rendőrségi fogdában elkövetett öngyilkosság, aztán az öngyilkosnak gyorsasággal való elhantolása, majd az elhunyt testvéröccsének vádaskodása ezzel kapcsolatban Encsel Mór kihantolása elég anyagot nyújtott arra, hogy a tragikus esemény mögött homályban maradjon az a nagyszabású ügy, amelynek Encsel Mór tragédiája tulajdonképpen csak az egyik — bár nagyon jellemző — epizódja volt.

A most kiadott rendőrségi tájékoztató szerint a bonyodalmas nyomozás sok irányú szállainak felszedése és kibogozása egy olyan nagyarányú kommunisták összeesküvés leleplezéséhez vezetett, amely behálózta az összes csatló területeket és jóideje irányította ezeken a vidékeken a kommunisták megmozdulásokat.

Megállapította a rendőrség, — mondja a jelentés — hogy

a kommunisták sejték erdélyi és bánági kommunista mozgalom régi vezetőségét a múlt év őszén moszkvai rendeltetésekre jeltényomták.

A radikálisabb irányzat kezdeményezésére és kérésére a központi agitációs iskola új vezetőket küldött Erdélybe és a Bánágba Csehszlovákián keresztül.

Romániába ekkor több ilyen agitátor érkezett s köztük volt az az Encsel Mór is, aki a temesvári rendőrségi fogdában leleplezése után öngyilkosságot követett el.

A mozgalom a legerősebb az ostromállapot kihirdetése után lett, amikor Encsel Mór — akiket a nyomozás szerint Encsel, mint az egész mozgalom vezére kioktatott —

Marosvásárhelyen, Kolozsváron, Temesváron, Aradon, Dévén és a Zsilvölgyében egyidőben kezdték igen erőteljes propagandát.

Juliusban a temesvári rendőrség értesítést kapott, hogy Encsel odaérkezett. A sziguranca állandó készségben várta. Rövidesen kinyomozták, hogy Encsel a Holló-utcai Iványi-féle bérház pincéjében vett lakást magának. A házat készség vette körül, egy nő ruhás rendőr behatolt és erős dulakodás után le is fogta Encselt.

Encsel lakásán rengeteg kommunisták anyag került a rendőrség kezére. Címjegyzékek, röpiratok, szervezkedési feljegyzések, röpcédulakéziratok, klisék, valamint az új szervezetek részletes leírásai is. A sziguranca központ ekkor Grittát bízta meg az országos nyomozással.

Gritta teljhatalmat kapott, hogy az Encselnél lefoglalt iratok, valamint Encsel vallomása alapján letartóztatásokat eszközöljön.

Ekkor tartóztatták le Löwy Sándor temesvári banktisztviselőt, előzőleg a Magyar Általános Hitelbank alkalmazottját, aki a nyomozás szerint a mozgalom bánági titkára volt. Löwy beismerte vallomást tett s ennek a vallomásnak az alapján vették őrizetbe aztán Gál Kálmánt, a temesvári „Vörös Segély” vezetőjét, Bonczidaj Anna temesvári nőt, egy 75 százalékos rokkant olcsó vasúti jegyes özevegőt, mint a mozgalom futárját és Koppány Mária, akinek a lakásán az összejeveket tartották.

Közben kinyomozták azt is, hogy Encsel Lippán is sejtet alakított. Itt a vezető Rideg Béla 55 éves aradi ház tulajdonos volt. Ugy őt, mint a sejt másik öt tagját letartóztatták, majd később Aradon is lefogták két emberüket.

Kolozsváron a technikai iroda működött.

Julius végén Gritta ezt is leleplezte. — Mandel Dávid, Mendel Adolf, Goldner Erzsébet, Német István, Berkovics Mayer Farkas Regina, Kis Erzsébet, Király Béla Grünhut Ilona, Farkas Béla, Gruber Farkas, Dávid János dr. és Bodó Mária kerültek ekkor a rendőrség kezére. Csukott autókban vitték őket az állomásra s onnan Temesvárra a szembesítések megajtására.

Petrozsényban Parou Joant és Szentes Ignácot fogták le.

A rendőrség már befejezte a nyomozást, amikor Encsel öngyilkos lett.

Az elfogottak javarésze beismerte vallomást tett. A foglyok most a katonai ügyészségen vannak, ahol Balsianu ezredes, ügyészségi parancsnok vezeti a kihallgatásukat. Az ügynek természete-

sen még több másodrendű vádlottja is van, ezeket azonban szabadlábban hagyták.

Ennyi a rendőrségi tájékoztató. De nyilatkozott Ramneanu sziguranca-főnök is a sziguranca szerepéről. Közölte az újságírókkal, hogy Encsel kihallgatása két hétig tartott. Gritta rendőrprefektus személyes vezetésével ráakadtak Encsel másik lakására is Tirol-utca 44 szám alatt, Peterszilka Ottó szabónál.

Itt is rengeteg irat volt.

Kiderült, hogy a zsilvölgyi zavargásokat is Encsel szervezte.

Két heti vallatás után Encsellel szembeállították a közben elfogottakat. Encsel látta, hogy az egész szervezet kézre került. Többet aztán nem vallott.

— Nincs már mit mondanom tovább, — mondotta. Ha kiszabadulok, úgy is agyonlőnek a kommunisták, mert eljárt a

Amerika engedékenyebb:

Mégis hajlandó az adósságrevizióról tárgyalni

London, augusztus 4.

Roosevelt elnök a Fehér Ház utján cáfolatot bocsátott ki azokkal a hírekkel kapcsolatban, amiket az egyik amerikai lap nyomán az európai sajtó is közölt: s amelyek szerint ő elzárkózna attól, hogy a háborús adósságok rendezéséről szólna.

egyezményt revízió alá veszik.

A Fehér Házból kiadott hivatalos nyilatkozat szerint az amerikai elnök sehol sem tett erre vonatkozólag kijelentéseket, amint az is felelőtlen és valótlan hír, hogy Amerika a decemberi esedékességeket csak aranyban fogadná el.

Ferenc Ferdinánd volt hadsegédje valutát akart csempészni

Ausztriában a „legjobb társaság” leleplezték, mert vagyonait az ország területéről ki akarták menekíteni

Bécs, augusztus 4.

Bécsben hatalmas botrány tört ki, amely most izgalomban tartja egész Ausztriát s a jelenlegi forró politikai hangulatban igen kellemetlen a kormányra is. A hatóságok megállapították, hogy

az előkelő pénzvilág és a magas társadalom számos kiválósága rendszeres valutacsempészéssel foglalkozott,

amennyiben igyekezett minden magánvagyonát kicsempészni osztrák földről, olyan külföldi bankokba, amelyeket biztonságosnak

tartott.

A valutacsempészek között van báró Bardolf Károly nyugalmazott altábornagy, Ferenc Ferdinánd volt hadsegéde, báró Bardolf, az osztrák nemzeti szocialisták egyik vezéralakja, a valutacsempészek között azonban olyanok is vannak, akik nem tartoznak a nemzeti szocialistákhoz.

Bécsi jelentésünk úgy tudja, hogy báró Bardolf letartóztatása már csak órák kérdése.

Az aradi textilgyárban a munkások egyrésze munkába állott

A bérredukció átlagban 9.7 százalékos

Arad, augusztus 4.

Három hete húzódik már az aradi textilgyári munkások sztrájkja, amely szerint este letöréshez vezetett Szombaton volt az utolsó hivatalos tárgyalás, amelynek során — mint ismeretes —

a gyár hajlandónak mutatkozott a redukciós kulcsszámot leszállítani, a munkásság azonban, elsősorban Strengar Demian Sava, szocdem vezér, a munkakamara elnökének a biztatására az ajánlatot visszautasította.

A hivatalos tárgyalások így meg is szakadtak.

Strengar szerd este ismét összehív-

ta a gyár munkásait és kijelentette, hogy magánegyezséget kötött. A forró hangulatu gyűlésen Strengar előadta, hogy

kénytelen volt engedni a munkásság álláspontjából, mert meggyőződése szerint a sztrájk nem vezethetett 100 százalékos eredményre.

A gyár vezetősége egyébként olyan bérredukcióban egyezett meg, amely a munkásfizetéseket átlagban 9.7 százalékkal redukálja.

A redukciók különben a fizetési kategóriák szerint 5-től 10 százalékgig terjednek.

Strengar nem bocsátotta szavazás alá a meggyőzés elfogadását, hanem kiellen-

szám. Eleget mondtam ahhoz, hogy elítéljenek.

Ekkor Encselt visszakísérték a cellájába, de egész éjszaka vigyáztak rá. Reggel mégis felakasztotta magát egy óratlan pillanatban.

Kolozsvárról is kaptunk távirati jelentést, amely a temesvári adatokat megerősíti és kiegészíti.

Tudósítónk szerint Pop Leontin, a kolozsvári sziguranca vezetője kijelentette, hogy a temesvári rendőrség megkeresésére tartóztatták le a többiek között Gruber Farkas dr.-t, Farkas Albertet, Mendel Adolfot, Lebodits Jánost, Rosenfeld Erzsébetet, Mendel Dávidot, Farkas Rezsőt és Goldner Mór.

A letartóztatottakat mind Temesvárra szállították, ahol a nyár folyamán hadbíróóság elé állítják őket tekintettel az ostromállapotra és a Marzescu-féle törvényre. Pop Leontin kijelentése szerint biztos adatok vannak a rendőrség kezében arra, hogy ezek valamennyien Encsel Mórral állottak összeköttetésben.

Egy futárnőtől, akit szintén elfogtak, 15 ezer röpcédulát koboztak el. Ezt a 15 ezer röpcédulát kellett volna a kolozsvári forradalmi előkészítőknek augusztus el sejtén szétszórniuk.

Ugyancsak a letartóztatott Kohn Hillel ügyvéd ügyében ügyvédek keresték fel Pop Leontint, aki a küldötteknek azt a választ adta, hogy

Kohn Hillel és Encsel Mór kapcsolatait után nyomoznak,

miután azonban bizonyítékok erre nem találtak, valószínű, hogy Kohn Hillel egy-két nap múlva, a nyomozás befejeztével szabadlábra helyezik.

tette, hogy a megegyezést elfogadottnak tekinti.

Csütörtökön reggel valóban tömegesen jelentkeztek a munkások a munka felvételére,

tekintélyes részük azonban távolmaradt, mert még nem szereztek tudomást a megegyezésről.

A munkásság hangulata nem is annyira a gyár, mint inkább Strengar személye ellen irányul, aki három hetes küzdelem után „leszerelte” a sztrájkot.

Az olasz trónörökös Németországban

Innsbruck, augusztus 4.

Umberto olasz trónörökös csütörtökön reggel váratlanul Innsbruckba érkezett. Innen Münchenbe utazik tovább.

A trónörökös utjának céljáról semmi jelentés nincs.

Az angol-japán flotta-versengés

London, augusztus 4.

Az angol lapok hatalmas cikkekben foglalkoznak azzal a felkészült flotta-versengéssel, amely Japán és Amerika között megindult. Japán újabb 25 darab hadihajót rendelt, mire az amerikai kormány 21 páncélos építését határozta el.

A londoni lapok értesülése szerint az angol admirális első lordja a hivatalosan is megkapott jelentések után kijelentette, hogy ilyen körülmények között szó sem lehet arról, hogy Anglia a tengeren bármilyen kisméretű leszerelésbe belemenjen, vagy pedig csökkentse további haditengerészeti készülődéseit.

— RÁDIÓLEADÓÁLLOMÁST KAP KOLOZSVÁR. Tudósítónk jelenti: A „Rádióépítő R. T.” Kolozsváron még ez év folyamán rádióleadó-állomást épít. Az interimár bizottság megígérte támogatását és az építési munkálatok előkészítésére Tuffli Richardot, Muresan mérnököt és Perteu dr. városi tanácsost delegálta. Az állomás különben a Fellegvárra épül és már a műszaki tervek is készen vannak.

— HALÁLOS SZERENCSETLENSÉG A CIRKVENICAI REPULÓNAPON. Belgrádból jelentik: Cirkvenicában, a látogatott fürdővárosban, nagyszabású repülő-meeting rendeztek, amelynek során halálos szerencsétlenség történt. Az egyik gép lezuhant és teljesen összerongosodott. A gép utasát holtan húzták ki a roncsok alól, míg a pilótát életveszélyes állapotban a kórházba szállították.

... és most napfürdő

Vegyünk lég- és napfürdőt minél gyakrabban, azonban sohasem nedves testtel és csak akkor, ha előzőleg erősen bedörzsöltük magunkat NIVEA-CREME vagy OLAJ-jal. Mindkettő meggátolja a bőr fájdalmas leégését. Elősegíti a leégést még borult időben is. — Meleg időben a NIVEA-CREME kellemesen hűsít, hideg napokon pedig a NIVEA-OLAJ megóvja az erős lehűléstől.

CREME: Lei 16.- / OLAJ: Lei 35.- gr 85.-

Homorogd fellázadt...

A szemtanu elmeséli, hogy miképpen lesz a békés román faluból kommunista és lázadó község

A homorogdi sortűz meg akarta ijesztetni a falu bíróját

Nagyvárad, augusztus 4.

Legutóbbi számunkban röviden jelentettük, hogy Homorogd község határában összeütközés történt a falusiak és egy csendőrs között. A csendőrs 5 letartóztatott kommunista kísért. A falusiak állítólag megkísérelték kiszabadítani a foglyokat. Emiatt keletkezett az összetűzés, amelynek során a csendőrök a fegyverüket is használták, azonban csak a levegőbe lőttek.

Ez volt a jelentés, amelyen meglátszik a hipofalloszükség. És még egyéb valami is meglátszik. Meglátszik az, hogy itt megint valami olyasmi történt, mint a bánsági Ótelek községben, ahol egy garázda és részeg vámtiszt erőszakoskodásából lázadást kovácsoltak a hatóságok. A későbbi jelentések ugyanis már úgy hozták a hírt, hogy Homorogd község fellázadt.

Tehát itt is lázadás. A különbség csak annyi, hogy Ótelek magyar község, Homorogd pedig tisztán román. Itt tehát nem irredecenta lázadásról van szó, hanem természetesen kommunizmusról.

Aki az általános csendőri természettel tisztában van s ismeri a környeket is, ahol az „állítólagos lázadás” történt, az mindjárt gyanítja, hogy abból a bizonyos hivatalos jelentésből a csendőrök „kifejezték” valamit. Pedig ez a kifejezett valami magyarázza meg az ügyet, csakugy, mint Óteleken is. Kifejezték a csendőrök azt, hogy a falusiak miért is haragudtak meg s miért léptek fel a csendőrökkel szemben, bár lázadásról természetesen szó sem volt.

Mi közülünk most a valódi tényállást, természetesen nem hivatalos, de annál hitelesebb jelentés alapján. Ime, ez történt:

Az augusztus elseji „pörösnapi” intézkedéseivel kapcsolatban letartóztatottak a Nagyszalonta melletti Erdőgyarokról két, Árpád községből pedig három munkást, névszerint: Gözso Sándort, Márkus Györgyöt, Vattai Gábort, Pataki Károlyt és Hajdu Istvánt. A letartóztatottakat a tulikai csendőrmester három csendőr kíséretében utnak indította Nagyvárad felé. Homorogd községet elhagyva, a mezőn a csendőrök két „gyanus” alakra lettek figyelmesek. Nyomban a földre fektették a foglyokat s rájuk uszították a velük levő farkaskutyát is, amely marni kezdte a foglyok lábait. Ez azonban a csendőrök szerint szükséges óvintézkedés volt, hogy a foglyok ne is merjenek menekülésre gondolni. Közben a csendőrmester „a gyanus alakok” után eredt s megállásra szólította fel őket. Azok meg is állottak s közölték, hogy a mezőre mennek s nincs semmi tisztességtelen szándékuk. A csendőrmester azonban most már nem engedett abból, hogy a két mezőre menő ember „neki gyanus”. Nekik is „sekdj”-öt parancsolt.

Ebből keletkezett az egész híres „lázas”. Az egyik jámbor román paraszt ugyanis nem értette meg, hogy miért kell neki lefeküdni, amikor a mezőn dolgozik. Ellenkezni kezdett, mire a csendőrök az eredményesebb meggyőzés érdekében nekieszték, verni kezdték a puskatussal és leteperték a földre. A szerencsétlen ember természetesen torka szakadtából jajgatott. A jajgatásra pedig minden oldalról összeszaladtak a mezőn dolgozó emberek.

Közben a csendőrök megláncolták ezt a két embert is és a foglyok közé állították. Az összeszaladó falusiak természetesen nem értették, hogy miért kellett a két falubelinek ilyen gyorsan csendőrszuronyok közé kerülnie.

Nem értették a megláncoltak sem. Egyikük megláncolt kézzel visszazaladt a falusiak közé és segítséget kért, hiszen ő senkinek sem vétett semmit.

A tömegben volt a falu bíróját is.

A menekülő hozzáfordult.

A bíró pedig most már a tekintély kedvéért is felelősségre vonta a csendőröket, hogy miért fognak el békésen dolgozó embereket.

A csendőrmester viszont, most már ugyancsak a tekintély kedvéért, rászólt a bírónak, hogy ne mejen közelíteni, mert baj lesz.

A bíró „azért is” tett néhány lépést előre, mire a csendőrök lőttek.

A levegőbe lőttek. A lövésekre azonban mindenfelől újabb tömegek rohantak elő s han-

Az országnak 5 millió mázsá lesz a buzafeleleslege

Kanadában sáska pusztít és — így — Oroszország eléri a békeévek termésmennyiségét

London, augusztus 4.

Egyre sürűbben érkeznek már a termésmennyisések:

Romániában buzában

5 millió mázsás exportra számítanak.

A tengeri kilátásai nem a legjobbak de a múltévről maradt készletekkel pótolják a hiányokat.

Árpád 11 millió mázsás mennyiség lesz exportálható.

Angliában az aratás igen kedvező körülmények között folyik. Az idei buza néhány mintáját a liverpooli piacon bemu-

gosan kezdték követelni, hogy engedjék szabadon a két ártatlan embert.

A csendőrök most már, látva hogy még valóban lázadásba kergetik a falut, megijedtek és a kommunistákat közrefogva futólépésben eltávoztak. Az ináncsi örsön azonban újra megjött a bátorságuk. Arra voltak kíváncsiak, hogy kik voltak azok, akik a foglyokat „ki akarták szabadítani”. A foglyok természetesen nem tudták, hiszen másfalusiak voltak azok, ők egyetlen egyet sem ismertek közülük. Ilomrogd román község, a két falu ritkán érintkezik egymással. Erre aztán a csendőrök ájultra verték Márkus Györgyöt és Pataki Károlyt. És még azon az éjjel futárt menesztettek a nagyszalontai járási örsre, hogy

Homorogd fellázadt és az egész falu veszedelmes kommunistákból áll.

A járási örs aztán leadta ugyanezt a telefonjelentést Nagyváradra, a szárnyparancsnokságra is, ahol nyomban jegyzőkönyveltek és megindították az eljárást a homorogdi lázadás ügyében.

Közben a lefogott embereket bekísérték a nagyváradai ügyészre, ahol a vizsgálóbíró kihallgatta őket és

azonnal szabadon is engedte mind az öt embert.

A verés, persze, amit kaptak, az övék maradt.

Erről nem tehet a vizsgálóbíró sem. Az ügy az ő részéről elintéződött. A homorogdi lázadás ügyében azonban folyik a vizsgálat, mert a csendőrségnek tisztán kell látnia az ügyben. Ez igaz is. És mi reméljük, hogy — tekintettel Homorogd község román voltára — a tisztánlátás hamarosan bekövetkezik s a tulikai örmesternek mindörökké elveszik a kedvét attól, hogy „lázasokat” erőszakoljon ki békésen dolgozó falusiakból.

Székelyudvarhelynek már van városi tanácsa, de még mindig nincs polgármestere

Mindkét jelölt 11-11 szavazatot kapott

Székelyudvarhely, augusztus 4.

Székelyudvarhelyt már évek óta intermárkizottóság adminisztrálja. Többször ki volt tűzve a tanács és a polgármester választás, de mindig közbejött valami. Most az, hogy egy tag nem jelent meg és egy nem szavazott. Egyik beadott szavazóedulán nem volt semmi. Ezzel az illető nemszavazó nagyon találóan kifejezésre juttatta egyéni súlyát és véleményét a közügyekről. És a nyavalygó és roskadozó polgárok méltán bámulnak rá erre az üres lapra, mert a polgármesterség lehet pártok és világnézetek harca, de harci kell legyen — ha már megértés nem lehet — nem pedig ilyen egyéni, nyirkos, jellemző kitérés a dolgok elől. Hisz minden tanács tag egy bizonyos kvantum bizalmat és felhatalmazást élvez, hát akkor azt vagy élvezze ki pro vagy kontra, hogy ezzel — remélhetően — a legjobb belátása szerint siettesse a dolgokat, vagy pedig ne üljön ilyen lokaliter nagyjelentőségű pálsztáson, hanem tessék azt, ott, ahol nem fontos hogy a papírlapon van-e valami vagy nincs. Ez a polgármesteresdi már kezd felvenni a játék jellegét, a polgárságnak pedig inkább már egy valamilyen fajta egyenes kell, melyen elinduljon az intermárkizálás és megfelelően homályos utvesztőjéből előre vagy hátra, de nem tovább így kör-

be-körbe.

A választási ülést Páll István prelátus, mint korelnök nyitotta meg. Ezután rövidesen megjelentek a polgármesterválasztást, mely mint említettük, nem hozott döntést.

Sebessé Ákos az egyesült román-magyar blokk jelöltje kapott tizenegy szavazatot és Réti Imre ugyancsak tizenegy szavazatot.

A döntő-szavazólapot üresen adták be. Így Udvarhelymegye jövő polgármestere a miniszter kezében van. (Ez a mondat inkább analógia, mint jóslás.)

Következett az alpolgármester-választás. A választás eredményeként Dobrota Octavian lapszerkesztő 13, dr. Ferenc Balázs ügyvéd 7 és vallami Gaja ur 2 szavazatot kapott. Mivel itt sincs meg a kívánt többség, a székelyudvarhelyi alpolgármesterség ugyancsak a miniszter kezében van.

Megválasztották az állandó választmányt, melynek tagjai Dobrota Octavian, Andreas George, Szabó András volt költőigazgató, Forró Géza kereskedő és Csiki Albert nyomdatulajdonos lettek.

Végül a verifikáló bizottságra került a sor, Dobrota Octavian, Vintilla Jonel, Papp Dezső, Forró Géza és Csiki Albert tagokkal.

Losinca ur,

a zágoni — belügyminiszter

Brassó, augusztus 4.

Tulajdonképpen egy szomorú kis történet volna az egész eset. Egy olyan hírecskét, amelynek ez a címe: A zágoni román állami elemi iskolai tanító nagyzási hóbotba esett. Tessék ehinni, nem is nagyon szentelnénk ennek nagyobb helyet, mint amennyit egy ilyen hír megérdemel, ha ennek a furcsa nagyzási hóbotnak a lényege nem volna sokkal komolyabb, mint ahogyan az első pillanatokban látszik. Egy rendes uton megbetegedett állami iskolai tanítónál ugyanis legkövetkező volt, hogy elhatározza, hogy nagyzási hóbotjában tanfelügyelőnek képzelje magát, a mi nem is olyan szokatlan a mi vidékünkön. A zágoni tanítócska azonban, aki anyakönyvivileg és a tanítók névsorában is Constantín Losinca néven tartanak nyilván, nem tanfelügyelőnek, mégcsak nem is közoktatásügyi miniszternek képzelte magát, hanem egyenesen belügyminiszternek.

Sőt, ha nagyon alkotmányosan nézzük a tényeket, nem is belügyminiszternek, hanem még ennél is többnek: ügyészségnek.

Ez a derék és hazafiasságától megfeszített tanítócska ugyanis nem kevesebbre vállalkozott, mint a magyar lapok eldobására. A B. L. és a Népiuság zágoni bizománysa, mint eddig is naponta, nyu-

— Meghülésnél, náthalásnál, mandulagyulladásnál, torokgyulladásnál valamint idegfájdalmaknál és szaglásnál naponta fél pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet rendes gyomor- és bélműködést biztosít. Egyetemi orvostanár véleménye szerint a Ferenc József viz használata gyors, kellemes és megbízható.

götden szállította be a B. L. és a Népiuság kötegeit. Losinca tanító ur, nyilván hirtelen vett erőt rajta a roham, minden hosszabb előzmény nélkül nekiment a bizománysnak — és elkobozta a lapokat. A bizománys természetesen védelemért szaladgált. Először a községi előjáróságra szaladt föl, ott azonban azt mondták, hogy ez a dolog jogilag rablás számba megy, tehát a csendőrségre tartozik. A bizománys a csendőrségre is fel-szaladt, ott azonban nem volt otthonjában a csendőrmester ur, nála nélkül pedig a legénység nem tudta mihez kezdjen a tanító ur egészen szokatlan eljárásával kapcsolatban.

Ebben a pillanatban így áll az ügy, illetve annyi fejleménye van még, hogy az elkobzott lapok kiadója megtette a törvényes formaságokat a magát belügyminiszternek, illetve ügyészségnek képző tanító ellen. Egyebet ugyanis nem tehetett. Mert igaz az, hogy a nagyzási hóbotban szenvedő emberek inkább szanatórium kezelésre szorulnának, nálunk azonban, sajnos, az ilyesféle betegségek amiben a tanító ur szenved, nem tartják betegségnek. Inkább erénynek kezdik tartani.

Jószerecsse még, hogy az ilyen erényjárvány ellen vannak még törvényes védekezési lehetőségek.

— „SZÖRNYŰ DOLGOK” A NÉMET RÁDIÓNÁL. Berlinből jelentik: A német rádióállomásban levő leépítési és átszervezési művelettel kapcsolatban újabb jelentések szerint az egyik rádiótársasági igazgató szobájának titkos szekrényében súlyosan terhelő iratokat találtak, amely a rádió régi vezetésének korrumpívoltát és dr. Magnus igazgató parancsát bizonyítja. A lapok jelentése szerint a középnevet rádiótársasággal kapcsolatban „szörnyű dolgoknak” jöttek nyomára. A talált iratokat eddig még nem tekintették át, a lapok csak futó részleteket kapnak ki belőlük. A korrupció ügyvitel részleteinek leleplezésére a napokban kerül sor.

Kevés pénzért

jól vásárolhat, ha a Brassói Lapok apróhirdetéseit mindennap pontosan olvassa.

A város megállapította azokat a tereket, helyeket, kerteket, ahol árusítani szabad

A tanács megállapította az új piaci illetékeket is

Brassó, augusztus 4.

A városi tanács legutóbbi ülésén, mint ismeretes, a helyi pénzügyek átszervezéséről szóló törvény alapján az összes városi szabályzatokat az új törvény intézkedéseinek megfelelően módosították. A városi terek, kihasználásra alkalmas helyek, kertek és gyalogjárók kihasználására vonatkozó szabályrendeletet a városi tanács az alábbiakban módosította és egyben új piaci illetékeket állapított meg.

A módosított szabályzat elsősorban kimondja, hogy a piacokat és azokat a tereket, ahol elárúsító bódékat szabad felállítani, vagy pedig ahol eladók árusíthatnak, a városi tanács a rendőrség jóváhagyó jelentése alapján állapítja meg.

A városi tanács által megállapított tereken kirakodó-, vagy hetivásárokon szabad csak mindenféle árut kiárusítani.

Rendes munkanapokon ezeken a tereken csak zöldségeműt, gyümölcsöt és általában csak olyan nyerstermékeket lehet árusítani, amelyek üzletekben nem szerezhetők be. Ezeken a piacoknak szánt tereken még építőanyag elárúsító helyeket, gesztenyebódékat, látványossági bódékat is fel lehet állítani, a városi tanács külön engedélye alapján. Házalók csak akkor igazolhatják ezeken a tereken iparjogukat, ha a város gazdasági hivatalától külön engedélyük van, ha az iparkamaránál szabály szerint bejelentették iparjogukat és a városnak lefizették a 300 lej évi törvényes illetékét. Az illetékek kívül még mindennap külön öt lej illetéket kötelesek fizetni a hely használatáért.

Ezekben a helyeken csak reggel 5 és este 8 óra közt szabad árulni. Ezen időn túl az illetékes helyeken felhalmozva talált árukért büntetésül a város.

A napi illeték tiszteresét szedi és karhatalommal távolítja el az árukat.

Kivételt képez, ha a városi tanács nagybani rakfárt engedélyezett valamelyik helyen.

AZ ILLETÉKEK

Heti és évi vásárok alkalmával a következő napi illetékek fizetendők:

1. Három lej négyzetméterenként és naponként, olyan árukért, amelyeket brassói termelők, vagy kereskedők a tereken, utcákon, járdákon, vagy városi nagypiacokon árulnak.
2. Ugyanaz, nem brassói termelőknek, vagy kereskedőknek 5 lej.
3. Tíz lej szekerenként, amelyekről az utcán eladnak.
4. Eladóhelyekért az utcasarkokon kétszeres illeték jár.
5. Az évi vásárok napjain az illetékek ugy brassóiakra, mint idegenek részére kétszeresek.
6. Házalók, állandó eladóhely nélkül, napi 5 lej fizetnek.
7. Árukért, amelyeket bizonyos meghatározott területen túl raknak ki, a megszabott hely illetékének 50 százaléka fizetendő pótilleték gyanánt.
8. Egy lej egy ülőhelyért a sétatéri padokon.
9. Egy lej naponta és négyzetméterenként az autótárolás által az állomásozási helyen elfoglalt területért.
10. Egy lej naponta és négyzetméterenként az utcán lerakározott építőanyagokért. Ez az illeték általában is fizetendő.
11. Cirkuszok, játékbódék, panorámák, gesztenyearchusok, a tanácsbizottság által megszabott illetéket fizetik.

ÁLLATVÁSÁRI ILLETÉKEK

A marhapiacok fenntartási költségeire a következők illetékeket szedik:

- a) egy évnél idősebb lovakért, marhákért, bivalyokért s más nagy állatokért 15 lej.
 - a) kecskékért, juhokért s más kisebb jószágokért 5 lej.
 - c) 6 hónapnál idősebb sertésekért 10 lej.
 - d) malac és bárány illetékmentesek.
 - e) minden üres, egylovas szekérért, amelyet behajtának a marhapiacra, 3 lej.
 - f) ugyanaz, két lóval, vagy ökörral 10 lej.
 - g) minden kocsiért, takarmánnyal, fával, terménnyel, itallal, gyümölcsevel, főzelékkel, vagy más, a marhapiacra vitt árukkal, egy lóval 8 lej.
 - h) ugyanaz két lóval 15 lej.
- Tulajdonigazolásért nagy jószágánál 10 lej, kicsinél 5 lej. Minden elszabadult marháért, amit a vásártérre bezárolnak, az etetési

költségeken kívül nagy állatnál 10 lej, kicsinél 5 lej.

A piaci eladásokért a polgármesteri hivatal a törvény értelmében még a következő illetékeket szedi: nagy állatokért 30 lej, kecskéért és juhért 5 lej, borjuért és sertésért 10 lej, malac illetékmentes.

MÉRLEGILLETÉKEK

Az áruk és marhák lemérlegeléséért a piaci és vágóhídi városi mérlegeken nagy állatoknál 4 lej jár, kis állatnál 200 kilóig 2 lej, üres kocsiért 2 lej, megrakott kocsiért 8 lej.

A fenti illetékeket mind a városi behajtóügynökök szedik be.

A mészárosok a husárok felemelését kérték, a város ezzel szemben az árakat leszállította

A tanács a jövőben is ellenőrizni fogja a liszt és kenyér árát — A tej ára nem változott

Brassó, augusztus 4.

A városi tanács, eredeti elhatározásához híven, megkezdte akcióját az élet olcsóbbá tételére és az idegenforgalom fellendítésére. Így az állandó választmány tegnapi ülésén foglalkozott az augusztus havi árak maximalizálásával. Tekintve, hogy a minisztérium határozata értelmében a kenyér árának maximalizálási jogát kivették a városi vezetőség hatásköréből és azt a felettes minisztérium hatáskörébe utalták, a kenyérárak kérdésével nem foglalkoztak. Hasonló az eset a lisztárakkal is, amelyeket szintén nem lehet maximalizálni, tekintve, hogy ezt a jogot a gabonaárak megszilárdítására való hivatkozással a kormány rezerválta magának.

Az állandó választmány azonban kimondta, hogy a legcsekélyebb drágítás esetén, azonnal törvényadta jogaival él és

kéri fogja a belügyminisztériumtól a kenyér- és lisztárak maximalizálását, vagy pedig az uzoratórvény alapján eljárást indít az árdrágitók ellen.

Valószínű azonban, hogy a pékek betartják eredeti ígéretüket és augusztus 8-ától leszállítják a kenyér és liszt árát.

Az állandó választmány tehát csak a többi élelmiszerárak maximalizálási árával foglalkozott.

A tej árát változatlanul hagyta az állandó választmány.

A husok árának felemelését kérték a mészárosok, még pedig 2—6 lejes emeléssel. Az állandó választmány azonban ezt a kérést nem

hágás, amelyet tiszteres illetékekkel és az árulás megakadályozásával büntetnek. Ismétlődés esetén az illetőtől átmenetileg, vagy véglegesen megvonhatják az árulási engedélyt. Ezen ügyekben első fokozat a pénzügyi osztály, ismétlődő esetben a városi delegáció jogerősen dönt.

találta indokoltnak és ezért úgy döntött, hogy

a sertéshúst 28 lejről 26-ra, a hús árát 30 lejről 28 lejre szállította le,

az egyéb husok és szalonna árát pedig úgy hagyta, amint július hónap volt megállapítva.

Az idegenforgalom fellendítése és előmozdítása érdekében az állandó választmány egy másik nagyfontosságú határozatot hozott. Kimondotta, hogy az átutazó külföldiektől

ezentul nem szedik be a népesedési hivatali díjakat.

Akik hosszabb ideig akarnak a városban tartózkodni, azokra nézve ezentul is kötelező a díjak fizetése.

Megint eltűnt egy brassói lakos

Brassó, augusztus 4.

Ferencz József munkanélküli tragikus eltűnése után most újabb titokzatos eltűnési eset foglalkoztatja a brassói rendőrséget.

Andreas Jakob Szentpéteri-ut 385. szám alatt lakó százszövevényes feljelentést tett a rendőrségnek, hogy néhány nappal ezelőtt Jakob nevű 22 éves fia nyomtalanul eltűnt.

A titokzatos körülmények között eltűnt fiatalember magas termetű, szőke hajú és borotvált.

Izellenkedés a pléh-kupa körül

Brassóban vasárnap egy kis atlétikai versenyecske volt. A nyilvánosságot nem nagyon érdekelték. A „főrendező” most utólag azzal, hogy e verseny kapcsán írott indoklásunkért bennünket támad, a versenynek nyilvánosságát akar szerezni.

Sajnos, kénytelenek vagyunk nyilvánosságot adni, mert kórkört vádakat is hozott fel ellenünk.

De csak röviden. Szörmentén és érdeme szerint.

1. Csegezy eredménye nem rekord. Szép de nem rekord. Ezzel szemben Franz országos rekordot ugrott. Itt nem lehet vitatkozni, mint ahogyan a rendezőség sem vitatkozott, amikor eszméileg Franznak ítélte oda a kupát. A Csegezy eredménye kétségtelen jobb — „versenyszabály” szerint. — Rendben van, legyen jobb. De valami mégsem lehetett ennél a versenynél rendben, ha a rendezőség „eszméi”, majd később valóságos kupákat osztogat annak is, aki nem nyert.

2. Ami a 400 méteres síkfutásra vonatkozó megjegyzésünket illeti, a „főrendező” tudósítónk és hat tanu előtt kijelentette, hogy a 400 méteres futásnál a második helyezett, Ruck Johann, ért először mellével a célszalaghoz, viszont Roth lábával érte be először a célt. Ezt, tekintve a parányi időkülönbséget, nagyon nehéz megállapítani. Misem bizonyítja jobban ezt, mint hogy néhány zsűritag Ruckot tartotta győztesnek.

Ezúttal azonban nem nyomorról van szó. Valószínű, hogy szerelemről. De azt sem lehet biztosan tudni, mert eltávozásakor semmiféle írást nem hagyott hátra szüleinek. A rendőrség bünygyi osztálya felhívja olvasóinkat, hogy ha valahol látnák az eltűnt fiatalembert, vagy tudnának hollétéről, azonnal értesítsék a rendőrséget.

Nincs kizárva, hogy a fiatal Andreas Jakob bánatában öngyilkos lett. A nyomozás most a legnagyobb erővel ilyen irányban folyik.

3. Ami a többi megjegyzéseket illeti, — azokra nem lehet válaszolni. Van stílus, amely kötelező, de van stílus, amely elrettent. Az a stílus, amellyel a rendezőség támad, nem való Brassóba. Így ma már nem írunk és nem beszélünk. Aki így beszél, — kupán szokták ütni. Pléh kupán. Az ilyen inzultusok azonban a nyilvánosságot nem érdeklik. Mi megbecsüljük a nyilvánosságot és nem izetlenkedünk előtte.

Gál Andor

Lopkodják a Postarét növényeit

A városi erdészeti hivatal panaszt tett Brassó város állandó választmányától, hogy ismeretlenek egyének a Căteanu-park ültetvényeit rongálják és a parkot, aki ez ellen tiltakozott, bántalmazták, a Kolostor-utca sarkán álló rendőr pedig nem akart a parkörnek segítséget nyújtani, hogy a támadókat előállítsák.

A panasz szerint a tettesek valószínűleg a Transilvania étterem szolgálói közül kerültek ki, akik a vendéglő asztalaira szereztek törvénytelen módon növényidisz és a parkból a vendéglő udvarára menekültek. Régebben is érkezett volt már panasz arra nézve, hogy a Transilvania-vendéglő szolgálói a Postarét ültetvényeit tépdésik és onnan hordanak galyakat a vendéglő asztalok díszítésére. Az előző panasz szerint sem nyújtott az erre felkért rendőr segítséget a kihágás megállítására. Most a város vezetősége át fog irni a rendőrségre és felkéri a kvesturát, hogy a rendőrséget megfelelő eljárásra utasítsa, a kötelességét bármely okból nem teljesítő rendőrközeg ellen pedig erőlyesen járjon el. Nem szabad tűrni, hogy a város szépítésére nagy befektetésekkel létesített ültetvényekben vandál kezek garázdálkodjanak. Utóvégre a város nem azért ültette a park fáit, hogy azok ágait a vendéglők asztalára hordják dísznek.

— UNITARIUS EGYHAZI GYÜLÉS. A brassói unitárius egyházközség folyó hó 6-án, vasárnap délelőtt 9 órától kezdődőleg a református tanácsteremben rendkívüli egyházközségi közgyűlést tart, melyre az egyházközség minden tagját meghívja. A gyűlés tárgya: a házaladás s az építkezési tervek és költségvetés tárgyalása. Tekintettel arra, hogy az egyházközség életbevágó ügyéről van szó, az előljáróság kéri a legmesszebbmenő érdeklődést.

Lux-Mozgó, Brassó

Pénteken, augusztus 4-én és a következő napokon bemutatja a legragyogóbb, németül beszélő sportfilmet:

„ÖLDÖKLŐ VERSENY”

Főszerepben a nők kedvence: CLARK GABLE

Ez a film egy ló tragikus sorsát eleveníti meg. Az ember leghűségesebb és legjobb barátjának hősköteménye ez a film. Így még soha nem fényképeztek le lóversenyeket, így még nem fényképezte senki a derby izgalmas jelenetét, ilyen képeket még nem készítettek a fogadási szenvedélyű lóazas tömegről, mint amilyeneket ez a film perget

Nem szabad a kapu alatt gyümölcsöt árulni

Kéthónapi időt kaptak az árusok, hogy üzletüket zárt helyiségbe költöztessék

Brassó, augusztus 4.

Néhány nappal ezelőtt beszámoltunk arról, hogy a város vezetősége a kereskedők kérelmére eltiltotta a gyümölcsöket és zöldségeket kapu alatt való eladását. Ezt a rendszabályt most kiterjesztették, amennyiben a város állandó választmánya az egészségügyi hivatal előterjesztése alapján elhatározta, hogy

a kapualatti nyílt árusítást végleg beszünteti.

Kéthavi határidőt kapnak a kapualatti árusítók arra, hogy az egészségügyi és építészeti szabályok szigorú betartásával megfelelő helyiségeket létesítsenek az árusításra. E határidő letelte után a kapuk alatti árusítás megszűnik.

Tervbe van véve a kapuk alá beépített áru-

sító helyiségek felülvizsgálása is, mert rengeteg visszaélés állapított meg. A jövőben pedig, amint azt a város vezetősége már régebben elhatározta,

a kapuk aljának üzlethelyiségekké való átalakítását nem fogja az építési hatóság engedélyezni.

Egyben rendelkezés történik arra nézve is, hogy a kereskedők áruikat az üzletek elé ki ne rakják, az élelmi cikkeket pedig organtinnal lefedve tartásuk, hogy így a por és piszok leülepedését megakadályozzák. A városi tanács a fentiekre vonatkozó rendelkezéseiről szóló hirdetménye a közeli napokban megjelenik és annak értelmében azok ellen, akik a hirdetményben közzétett rendelkezéseket nem tartják be, szigorúan el fognak járni.

ASTRA
MOZGÓ
BRASSO

FALUSI ÁRTATLANSÁG

Aug. 4-től

Figyelem!

1. 1933. év legszebb és legjobb zenés vilgjátéka.
2. 1933. év legnagyobb sikere.
3. A bukaresti Femina-Mozgó 8 héti játszóta.
4. A királyi család 3-szor nézte meg a filmet.
5. Ezt a filmet aranyéremmel tüntették ki.
6. Humorosabb, szebb, tökéletesebb nincs mint a:

Főszereplők: Lucie English,
Ralph Artur Roberts

Vallatom a rendőrigazgatót

Csendes beszélgetés Crăciun Nicolae, a királyi kitüntetésben részesített brassói rendőrigazgatóval, aki 32 éve teljesíti a rendfenntartás nehéz szolgálatát

Brassó, augusztus 4.

A becsületes polgár — mi tagadás — irtózik a rendőrségtől. Ha egy rendőrségi idezőt kézbesítenek ki, a címzett szíve nagyot dobban és balsejtelmek kezdik gyötrőni addig, amíg ki nem hallgatták. Aztán menekül a rendőrség rideg épületéből.

Pedig minden rendőrségen husból és vérből való emberek dolgoznak.

Mint általában a társadalomban. És vannak olyanok, akik életüket a rendőrhöz mesterségében öröklék fel és ma gondoktól terheltet küzdenek.

A brassói rendőrség a csendesebb és konszolidáltabb állami büntetőbiztonság sorába tartozik. A város speciális beállítottsága vonja ezt maga után egyrészt, másrészt pedig a vezetők.

Akik közül ma királyi kitüntetésben részesült Crăciun Nicolae, a brassói rendőrség igazgatója.

HARMINCKÉT ÉV UTÁN...

A brassói rendőrség igazgatóját abból az alkalomból tüntették ki, hogy az uralgó érdemrendeket osztott szét a huszonöt évi munkásságát betöltő tisztviselők között. A munka érdemrendjét kapta. Jóllehet Crăciun rendőrigazgató nem huszonöt, hanem harminckét év óta áll az állam szolgálatában.

Mielőtt még ezt az öreg rendőrt „lepleznék”, néhány, titokban megtudott adatot ragadunk ki életéből.

A háború befejezése után, 1918-ban lépett a rendőrség kötelékébe. Azelőtt másfelé teljesített állami szolgálatot. A marosvásárhelyi rendőrségnél kezdte, mint rendőrigazgató. Később a Consiliul Dirigent alatt az erdélyi tartományi kormányhatalmát teljesített rendőrfőnöki szolgálatot, majd 1919-ben az emlékezetes parajdi lázadás leverésére vezényelték ki.

Parajdon egy Kovács nevű ember merényletet követett el és emiatt több község fellázadt. A leverést Crăciun Udvarhelyről vezette le és így maradt a székelyudvarhelyi rendőrség élén, amelyet maga szervezett meg.

HA BEZÁRNAK IS, MEGIROM

A rendőrigazgató jóvialis ur. Egycsek azt tartják róla, hogy szigorú. Anyi baj legyen. Csak igazságos is legyen. Nyilván ennek a rendőri szigorúnak tulajdonítható, hogy nem hajlandó életéről beszélni.

Sőt, tiltakozik ellene. Fenyegetőzik, Ne írjunk róla semmit, mert ő nem a reklám embere.

E kitüntetés alkalmából mégis megengedtük magunknak azt az élvezetet, hogy egyszer az örökké vallató rendőrigazgatót mi vallassuk. A szerénység köntösebe burkolódzó Crăciun rendőrigazgató — hisz szükség — nem fog lecsukadni bennünket azért, mert vallomását, amelyet „csak nekünk mondott el”, mégis megírjuk.

És mielőtt a beszélgetés és a vallomás részleteibe befognánk, nem tagadhatjuk el azt az értesülésünket, amely szerint „szerencsére majdnem meggyült a baja a mi-

niszteriumban egy memorandum miatt, a melyet Székelyudvarhely lakossága intézett Bukarestbe, a belügyminiszteriumhoz.

Nem kell megijedni. Nem panamárról. vagy törvénytelenességről volt szó, hanem a polgárság kérte, hogy Crăciun igazga-

Az igazság jegyében...

A szobájában akadunk rá Crăciun rendőrigazgatóra, amint aktatengerben elmerülve dolgozik. És miután megállapodtunk abban, hogy csak „magánbeszélgetésről” van szó, kijelenti, hogy mindig híve volt az igazságnak.

— A legveszedelmesebb dolog — mondja emberi vallomásaiban a kitüntetett főtisztviselő — ha azok, akiknek a végrehajtó hatalom a kezükben, visszaélnak az igazsággal, a törvényességgel és azokkal a jogokkal, amelyek pozíciójukból fakadnak. Amíg Székelyudvarhelyen voltam, a békekötést követő legzavarosabb időkben is mindig erőiesen megfékeztem alantaisaim tulkapásait. A rendőrségi közegeket eltiltottam attól, hogy brutálisak legyenek, vagy hogy a lakossággal szemben törvénytelenességekre vetemedjenek.

Ezután egy őszinte vallomás következik. A rendőrigazgató ugyanis büszkén magyarázza, hogy ha nem így lett volna, akkor ma nem fordulna elő, hogy szé-

tőt ne hozzák Brassóba, hanem helyezzék vissza Székelyudvarhelyre.

Ez a memorandum joggal tünt gyanusnak a belügyminiszteriumban, mert egy rendőrségi vezetővel szemben ennyi szeretetet a közönség nem igen szokott tanusítani.

kelyudvarhelyről még ma is jönnek hozzá különböző panaszosok, ügyes bajos dolgaikra tanácsot kérni.

— De ellene vagyok a verésnek is. Ez a barbár módszer nem alkalmas arra, hogy az igazságot napvilágra hozza. Vannak kitűnően bevált vallomási módszerek, a keresztkérdések alkalmazása, komplikáltabb esetekben pedig a végkimerülésig való vallatás, amely minden erőszakos befolyás nélkül mindig sikerrel jár. És legalább a nyomozóközegek nem teszik ki magukat annak, hogy ártatlan emberekre nyomjanak rá olyan bűncselekményeket, amelyekről távol állanak.

— És, hogy mennyire valom ezt az elvet — annak legfényesebb bizonyítékát nyújtja az, hogy Székelyudvarhelyen is los volt a verés. A brassói rendőrségen és a szigorancán pedig szintén nem vernek. Ezt legjobban azok igazolhatnák, akik már voltak lakat alatt...

Egy rendőri karrier nagy bünesete

Boldogság volna, ha ezt a furcsán hangzó kijelentést az ország minden hasonló pozícióban levő főtisztviselője kinyilatkoztathatná.

Nem vernek a rendőrségen, meg a szigorancán!

Hallották azok, akik vernek, hogy az öreg rendőrember véleménye szerint verés nélkül is ki lehet deríteni az igazságot. És nem szükséges lábbal tiporni a törvényeket, hogy a rendőrtisztviselő érdemeit szerezzék magának. Jön a kitüntetés akkor is, ha az igazságot és az örök emberi jogot tiszteletben tartják.

Crăciun rendőrigazgató vallomása során karrierjének egyik legnagyobb bünesetéről beszél, amely még ma is aktuális, mert a büntetett elkövetője még mindig szabadon él a társadalomban. Nyomtalanul eltűnt.

Évekkel ezelőtt történt. Az udvarhely-megyei Beta község közelében meggyilkoltak három földmivest. A gyilkosság éjszaka történt. A földmivestek Szentegyházas községben laktak. Parajdrol sőt szállították Székelyudvarhelyre.

Miután a fuvarát átadták, Székelyudvarhely határában betértek egy kocsmába. Innen aztán éjnek idején indultak tovább.

A három fuvarost utközben meggyilkolták. Mind a három külön szekéren haladt.

Egymás után haladtak. Előbb az utolsó, aztán a középsőnek, végül pedig a legelől járó fuvarosnak vágta ketté a fejét baltával. A borzalmasan összeroncsolt hullákat néhány napra a gyilkosság elkövetése után az egyik kuthan megtalálták. A szekereket a gyilkos ellenkező irányba fordította és így gazdátlanul akadtak a szekerekre majdnem Marosvásárhely alatt.

A gyilkosságot a három gazdátlan szekér leplezte le. Mert a szekérben veres baltát is találtak. Nyomozni kezdtünk és nemsokára megállapítottuk, hogy a borzalmas tömegmészárlást egy Gál nevű Bete községbeli ember követte el, aki felkészült a fuvarosok szekereire azzal, hogy kirabolja őket. Annak ellenére, hogy a fuvarosoknál összesen alig volt hétszáz lej, amit Gál nagyon jól tudott, mégis mind a három legyilkolta.

Ez a kegyetlen fenevad nyomtalanul eltűnt. Későbbi értesülések szerint Magyarországra szökött. Itt is köröztették, de nem sikerült nyomára bukkanni. Vagy szabadon jár még mindig, vagy pedig valahol elpusztult.

NEM MIND BÜNÖZŐ, AKI A RENDŐRSÉG KEZEI KÖZE KERÜL

A megdöbbentő gyilkosság még élénken él a rendőrigazgató emlékezetében.

Annak minden fázisát úgy tudja, mintha csak ma történt volna. Ugy közbevetőleg elmondja még azt a küküllőkeményfalvai drámát, amelynek középpontjában egy amerikai ember áll, akit fia felbujtására a községi kocsmáros ciánnal megmérgezett. A fiu ugyanis apja vagyonát akarta örökölni.

Aztán Crăciun rendőrigazgató újabb visszatér a hármass gyilkosság tetteséhez. Gálhoz és megállapítja a bűnözők pszichológiáját.

— Ez a Gál — mondja a rendőrigazgató — bűnös hajlamból gyilkolt. Nem pedig azért, mert szüksége lett volna arra a rongyos hétszáz lejre. Ezt csak azért hangsúlyozom, mert azt akarom kimutatni, hogy nem mindenki bűnös, aki a rendőrségre kerül.

Karrierem alatt azt a meggyőződést szűrtem le, hogy a bűnözők negyven százaléka a rossz nevelés, vagy annak teljes hiánya téríti a bűn útjára, husz százaléka ugynevezett megrogzított bűnöző, aki bűnös hajlamokkal született, a megtévedtek negyven százaléka pedig az élet küzdelmeinek, a nehéz viszonyoknak és a társadalmi számkivetettségnek áldozata.

Ezek azonban a társadalom számára nem veszték el. Még azok sem, akiknél a nevelés hiánya okozta a bűnbeesést. Rend szerint megjavulnak.

Csak módot kell nekik a megjavulásra nyújtani.

Ezt mi fizük hozzá. BRASSÓ, AZ „UNALMAS FÉSZÉK”, AHOL CSAK IDEGENEK BÜNÖZNEK

Vége Brassóra kerül a sor. A város területén nagyobb bünesetek évek óta nem fordultak elő.

Ezt egyébként Crăciun igazgató, a bünesetek legjobb ismerője is beismeri.

— Ami pedig speciálisan Brassót illeti, nem panaszkodhatunk. Brassó, aranylaka, csendes és nyugodt város. Nagyobb bünesetek nem is fordulnak elő és általában a polgárság nem hajlandó a bűnözőkre.

Érdekes megfigyelni, hogy a brassói apróbb bűncselekményeket rendszerint a városból teljesen idegen személyek követik el. És csak nagyon ritkán brassóiak. Nincsenek ugynevezett „szencsák-ók” és ez csak megnyugtató lehet.

— A legmegnyugtatóbb pedig az — ez büszkén állítom —, hogy a brassói rendőrség a bünesetek legnagyobb részét a lehető leggyorsabban feideríti. Alig van ma olyan számottevő bűnügy, amelynek tetteseit el ne fogtuk volna.

A rendőrigazgató vallatása ezzel véget ért. Reméljük, hogy a „szintiszta igazság vallotta”.

Még folytattuk volna az érdeklődő beszélgetést, de közbelép Voina ezredes, rendőrkészor, a brassói rendőrség vezetője. Nincs pardon.

Valami sürgős ügy. a pillanatnyi zökkenő után, amelyet a napi robot monotonijában az önvalomás okozott...

Szolgálatos gyógyszerárak:

Augusztus hó 5-től 19-ig a gyógyszerárak déli, éjjeli és vasárnapi szolgálatot a következő gyógyszertárak látják el: Belvárosban: Singer Árpád „Fehértemplom” gyógyszertára, Kolostor-utca 8 sz. Bolonyában: Eichhorn Albert „Feketetoronny” gyógyszertára, Kut-utca 43. sz.

A félhivatalos Havas jelenti:

A francia külügyminiszter vissza akarja verni az osztrákellenes német rohamot

Dollfuss szétugratja a megfertőzött osztrák egyetemeket

Leszállítják az osztrák munkanélküli segélyt

Páris, augusztus 4.

A német kormány minden eszközzel igyekszik Ausztriát arra kényszeríteni, hogy *vesse magát a nemzeti szocialista diktatúra alá és csatlakozzék Németországhoz.*

Ismeretess az is, hogy több nagyhatalom világpolitikai okokból ellenzi a csatlakozást s hir szerint Franciaország és Anglia tiltakozni készülnek Berlinben Ausztria leterrorizálása miatt.

Ezzel kapcsolatban a francia félhivatalos Havas távirati ügynökség a következőket jelenti:

— A külügyminisztérium több hét óta nagy mértékben foglalkozik az osztrák-német feszültséggel és a különböző incidensekkel.

Megtárgyalta a külügyminisztérium azt is, hogy Ausztria felett nem megfelelően feltüntetett nemzetiségű repülőgépek jelentek meg és kormányellenes röpiratokat szórtak le.

A külügyminisztérium hangsúlyozta, hogy ilyen esetek komoly veszélyt jelentenek a békére. Ezzel kapcsolatban a külügyminisztérium

más kormányokkal is eszmecserét folytat azokról az eszközökről, amelyek az ilyen esetek megismétlődésének elkerülésére alkalmasaknak látszanak.

Vagyis a francia kormány félhivatalosan bejelenti, hogy az osztrák ellenes német rohamot vissza akarja verni.

A Népszövséghez — írja Pertinax

A német repülőgépek ausztriai kirándulásai nagy mértékben foglalkoztatják a párisi sajtót is, amely egyöntetűen oda nyilatkozik, hogy

Ausztriának a német támadásokkal kapcsolatban a Népszövséghez kell fordulnia.

Pertinax, az ismert francia publicista, így ír az Echo de Paris-ban:

— Több mint öt esztendeje kísérletezik Németország Ausztria függetlenségének jogának megsértésével. Ilyen körülmények között a népszövségi alapegyezmény 11. szakasza értelmében igazoltnak látszana a népszövségi tanács sürgős egybejövése. Az olasz kormány már március havában élesen állást foglalt az Anschluss ellen ama utasításokban, amelyeket bécsi követének küldött és az olasz miniszterelnök csak röviddel ezelőtt adott hasonló szellemű nyilatkozatot de Jouvenelnek. Franciaország korábbi római követének. Az Anschluss kérdése Páris és Róma számára kedvező alkalom ahhoz, hogy a francia-olasz együttműködés szempontjából megnyissa az utat.

Egyetemi áthelyezés politikából

„Anyagi okokból” (?) az osztrák főiskolai oktatás rendszere jelentős változások előtt áll. Elsősorban is a bécsi mezőgazdasági főiskola megszüntetésére, illetőleg a Műegyetemmel való egyesítésére gondolnak. Ismeretes, hogy

a megszüntetésre ítélt főiskola tanári kara, élén a rektorral, a nemzeti szocialista párt kebelébe tartozik.

A löbeni mantanisztikus főiskolát, amely szintén náci fészék, Gráz óhajának megfelelőleg a Stájer fővárosba helyezik át. Ez alkalommal természetesen el akarják távolítani a professzori kar kormányellenes tagjait.

Schumy belügyminiszter Zell am See-ben tartott minapi beszédében bejelentette a fizetések küszöbönálló csökkentését is. A miniszter szerint a takarékosági politikát mindenekelőtt „fent” fogják kezdeni.

A bécsi reggeli lapok közlése szerint az osztrák kormány megszerezte az ausztriai náci párt tagjainak teljes listáját is.

Ez a lista hiánytalan és kimerítő, így tehát a kormánynak módja lesz különösen ama államhivatalnokok ellen, akik még mindig tagjai a nemzetiszocialista pártnak, eljárni.

Ausztriában csökken a munkanélküli segély

Augusztus hatodikától kezdődőleg egész Ausztriában csökkenteni fogják, egyelőre időleges jelleggel, a munkanélküli segélyeket.

A csökkentés körülbelül 20 százalékos lesz

és a munkanélkülieknek mintegy 90 százalékát sújtja. A csökkentések érvénye az

év végéig szól. A kormány a csökkentéssel 20 millió shillinget takarít meg, ami a munkanélküliek támogatására előírt bevétel várható deficitjének a felét teszi ki.

Dollfuss ezredtulajdonos

A bécsi sajtó jelentése szerint Dollfuss kancellár nagy kitüntetés előtt áll. Az elnök, mint legfőbb hadúr, Dollfuss a császárpádászezred tulajdonosává készül kinevezni. Dollfuss a háborúban ennek az ezrednek főhadnagya volt. Az ezred ezennel Dollfuss nevét viseli majd. A magas kitüntetés indokolása az, hogy „Dollfuss ismét felébresztette az osztrák nép hazafias érzését”

Döntött a revíziós bizottság:

Feloszlatták a kolozsvári városi tanácsot

A feloszlatast a kormánypárt is szívesen látja

Kolozsvár, augusztus 4.

A revíziós bizottság csütörtökön hirdett ítéletet a kolozsvári városi tanács perével kapcsolatban és

elrendelte a tanács feloszlatását.

Az ítélet előírja, hogy az új választást

2 hónapon belül meg kell tartani.

Ismeretes, hogy a tanács feloszlatast, miután az ellenzéki román pártok blokkja meglepetésszerűen előretört, maga a kormánypárt is óhajtotta. Az új választást még az esetben is meg fogják tartani, ha a revíziós bizottság döntése ellen felebbezést nyújtanának be.

Ime a kontingentálás

A bevétel nem csökkent, ellenben — a kivétel hanyatlott

A bukaresti Konjunkturakutató Intézet jelentése

Bukarest, augusztus 4.

Most tette közzé a román Konjunkturakutató Intézet első félévi jelentését, melyből kitűnik, hogy

a bevétel kontingentálásával nem értek célra, mert a bevétel nem csökkent, sőt az érdekelt államok ellenintézkedései folytán, a kivétel hanyatlott.

A hathónapi tapasztalatok alapján a kormány kényszerítve érezte magát a kontin-

gensrendszer megszűnésére: a vámtételeket majdnem kétszeresre emelték, kontingensvámokat létesítettek, amelyek vámpótlékszámra mennek és a kontingentálást majdnem minden vámtételre kiterjesztették.

A jelentés végül megállapítja, hogy ha a román kivétel biztosítására és előmozdítására nem kötnék új kereskedelmi szerződéseket, az első hat hónap tapasztalatai alapján további hanyatlásra kell számítani.

Burleszkfilm a javából...!

Hol becsukják, hol kinyitják az aradi „Uránia”-mozit

Különös küzdelem a rokonos és rokontalan mozitulajdonosok között

Arad, augusztus 4.

Érdekes bűnvádi pereskedés indult meg Manescu Virgil és Schillinger Imre, az Uránia nevű másodhetes aradi mozi tulajdonosai között. Manescu patriarkális alapon oldotta meg a személyzeti kérdést, amennyiben a jegyszedei tisztséget egyik rokona töltötte be, sőt a pénztárba is rokont ültetett.

Schillinger rövid idővel ezelőtt rájött arra, hogy itt-ott szabálytalanságok történnek, mire „minden külön értesítés helyett”

becsukatta a mozit.

Az épület elé nagy táblát függesztett, a melyről mindenki meggyőződhetett, hogy a mozi „renoválás miatt zárva”.

Manescu a kérdéses időpontban nem tartózkodott Aradon. Amikor hazajött, természetesen első dolga volt, hogy

az önkényesen bezárt mozit újra kinyitotta.

Schillinger erre nem újabb becsukással válaszolt, hanem

egyszerűen leszerelte a hangosfilm-gép egyes alkatrészeit.

Manescu a gépalkatrészek elvitele miatt bűnvádi feljelentést tett társa ellen, aki viszont a döntőbírásgot keresi fel, mert a két fél közötti szerződés értelmében az ügy idetartozik. Schillinger a súlyos szabálytalanságok miatt fel akarja bontatni a szerződést.

Az érdekes pereskedés kimenetele elé az Aradon érdeklődéssel tekintenek.

Magyar kiránduló-vonat Angliában

London, augusztus 4.

A magyar kiránduló vonat szerdán futott be Londonba. Az állomáson hatalmas tömeg fogadta a magyar vendégeket. A tömeg vezetői Llewelly John, Davies és Sir Robert Gower képviselők voltak.

A fogadási ünnepélyen mindhárom képviselő lelkes beszédet tartott. A magyarok kirándulását Kossuth Lajos egykori londoni útjával hasonlították össze. A jelenlegi helyzet azonban, kijelentésük szerint, mégis más, mert az akkori angol közvélemény lelkesedett ugyan Kossuth Lajosért, a lángelkű szónokért, de a magyar ügyet nem tudta átérteni. A mai angol közvélemény már szinte egészében a Magyarországnak adandó igazság mellett van.

Sir Robert Gower külön is beszámolt arról az akcióról, amit az angol alsóházban ő kezdeményezett s amely máris szép sikereket ért el.

Hételőkelő amszterdami kereskedő autója a csatornába zuhant

Amszterdam, augusztus 4.

Amszterdam hét előkelő kereskedője szombaton hétvégi kirándulásra indult. Programjuk szerint tengeri horgászatra mentek, hozzátartozóik azonban hűsön is, kedden is, szerdán is hiába párták vissza őket. Feljelentésükre megindult a nyomozás, amely hamarosan eredményre vezet.

A rendőrség kiküldött autósosztaga

az egyik csatorna oldalában megtalálta a kirándulók összetört autóját.

Megállapítást nyert, hogy

az autó eddig még ki nem derített okból a csatornába zuhant s utasai kihullva az autóból a csatornába estek és valamennyien belefulladtak.

A tömegkatasztrófa nagy megdöbbenést váltott ki Amszterdamban.

— Étvágytalanságnál, rossz gyomornál, bérekedésnél, renyhe emésztésnél, anyagcsere-zavaroknál, csalánkiütésnél és bőrvizketésnél a természetes „Ferenc József” keserűviz rendbehozza a gyomor és a belek működését s megszabadítja a testet a felgyülemlett rothadó anyagoktól.

Francia politikus és angol lady szerelmi drámája

Páris, augusztus 4.

Páris egyik előkelő szállóájában, az V. György király-szállóban, amelyben ökönt előkelő idegenek vesznek szállást, titokzatos dráma játszódott le.

A szállóában néhány nappal ezelőtt megszállott egy előkelő angol hölgy. A drámára való tekintettel a párisi rendőrség egyelőre titkolja még a nevet, amint titkolja a kilétét a dráma másik főszereplőjének, egy előkelő francia politikusnak is.

Ez az előkelő francia politikus szerdán délután felkereste szobájában az angol hölgyet. Rövid ideig tartózkodott csak ott, mert egyszerre

a szobából revolverdörrenés hallatszott ki.

A szállóda személyzete nyomában bement. A francia politikus kezét tördelve állott az ajtóban,

a földön pedig, a drága szőnyegen véreben és haldokolva feküdt az angol hölgy.

A rendőrség emberei villámgyorsan megjelentek és őrizetbe vették a férfit, aki sűrő hangon egyre csak azt hajtogatta, hogy a „lady öngyilkos lett”.

Páris előkelő köreiben izgatottan tárgyalják a véres drámát és találgatják annak lefolyását, valamint indító okait.

„SIGI”
Prezervatív
megbízható
Kapható:
gyógyszertárban és
drogériákban

HIREK

TOMCSA SÁNDOR:

A legotthonosabb kapualj

Nagy épület, tünyn ránéhezedve a térre. Fala kopott, rég dözsölődik már hozzá az idő, színe betegesen fakó. Ablakai sandán, üresen pislognak le a térre, sehol egy függöny meleg otthonossága, vagy egy virág vidám nevetése. Az egész ház egy hideg geometriai tömb, az anyag lélek nélküli, praktikus találkozása. Homloka nyomott, haja vörös.

Ilyen ez az épület.

Aztán a napokban valami elintézni való dolgom akadt benne. Gyorsan haladtam át a téren — a Nap perzselte nyakamat — benyomtam az épület nagy lepatogozott festékes kapuját, beléptem és — és jóleső meglepetés huzta bámulatra szemeimet. Mert ezt, ezt igazán nem vártam. Ha egy cerberus tátja rám rettentő száját és bekap, még akkor sem ekkora csodálkozással csusszanok le az alvilágba, mint a millyennel megálltam a kapualj küszöbén.

Nahát ilyet?! Ki hinné erről a mogorva, óriási kockáról, erről a csupas, rideg téglamagyalter-halmazról, hogy egy ilyen kellemes, minden kényelemmel berendezett kapualja legyen! Egy ilyen igazán választékos izléssel bebutorozott valamije, olyan kapualj is, ebédli is, háló is, férfiszoba is, szóval olyan kombinált izé, ami ma divat a bútorgépekben. Talán éppen csak annyi, hogy egy kicsit tulzsfolt, igaz viszont, hogy a „szoba” sem nagy, mondjuk negyven kvadrát és hét magas.

De megérdemli szétnézni bene.

Jobbról hat-nyolc szekrény sorakozik, különböző nagyságban és stílusban, ami fantáziára vall, viszont kissé érthetetlen, hogy a szekrények tetején egy szelvény nyújtózik, melyen egy rakás főzőedény hever egy filodendron árnyékában, ha itt egyáltalán lenne napsütés. Tovább egy barokk hálókövetkezik antik jelleggel és egy pár olajnyomattal, ami szerintem kissé zavarja a barokk vidám hangulatát, inkább azt az Amor-szobrot kellett volna ide tenni, amely három varrógépen van végigfektetve. De nem akarok vitába szállni a berendező izlésével, mert balról egy igazán remek enterjör bájol el. Fölötte egy összerakható konyha készlet bámulatra precizségével, ez egész új lehet, egy-szobás lakások részére és minden bizonynyal gombnyomásra jár. Most zongora következik, billentyű-sorozatával a falnak fordítva. Oh, meg tudom érteni ezt finom, bánatos lemondást, mely olyan, mint egy lefelé fordított fáklya. Elment a kedves, nemuljon el a dall! Hanem ez kissé bizarr: a zongora alatt cipészpár kelléke! Talán ez zongora elhagyott urnője a lábbeli készítés csínja-bínjához menekült? Vajha enyhülést találna benne! Hanem ez a székelő-szoba remek! A magasra vetett, tipikus ágy a csodaszép himzésű párnákkal és a sarokban egy komplett kelenyével. Nini, még a guzsaly is itt van! S ez az írásos láda: „Szabó Gergő Zetelaka”. És körül tulipánok és két galamb csókoldzik, igazán poétikus. És még beszéljen Nyírő József arról, hogy kallódnak el a székelő népművészeti értékek! Innen egy fehér leányzóba „lépünk”. Lakója nem rég repülhetett ki, kissé rendetlen a szoba, de ilyen meglehet kinek van kedve nagy rendet csinálni, jobb a Küküllő hűs hullámaiban. Mégis a kis fehér asztal poros, barna viaszkosvásznára felirom az új-jammal: „Ne sirjon kisasszony, lesz még rosszabbul is”. Ez kétségtelenül nem vigasz, de én már ilyen disznó vagyok. E kedves leányzószobából, melyen még érzik a „fekete rózsák” illatát, egy mosókonyhába láthatni: csebrek, vedrek, és egyéb kellékek társaságában egy szekrény áll. És mintha valami huzna ehhez a szekrényhez, mintha belülről kopogtatást hallanék és sóhajtott... Óvatosan cдалépek, kinyitom és istenként, mintha csak otthon lennék, a szekrényben találom kissé nyílt, de utolsó pillanatig hű — nadrágot, mely a viszontlátás örömeitől meglibbent, aztán odaborult a lábamra. Igen, tudom, az akasztójával mindig baj volt.

De hát mi ez? varázslat?

Nem.

Mi már mindnyájan itt hon vagyunk, én is, te is, kegyed is a — pénzügyigazgatóság kapualjában.

Mit lehet itt tenni? Egy kedélyállapot kérdése.

En a „mosó-konyhába” egy desztát be-cipeltam a „lányzóba” és telesírtam.

Aztán a barna viaszkosvásznon akartam írni valamit, ezuttal a világnak. De akkor láttam, hogy a kisasszonynak irt üzenetem már alig látszik.

Beláttam, hogy hiábavaló lenne, itt öt perc alatt mindent belep a por.

— SOSE LESZ MÁR JÓ IDŐ? A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint változékony, széles idő és záporok várhatók, lényegtelen hőváltozással.

Ruthefordnak hívják azt az angol pszichiátert, aki a napokban Londonban nagy és előkelő társaság jelenlétében előadást tartott a vékony és a sűrű szemöldökről. Elmondotta a pszichiáter, hogy a szemöldök sűrűségéből, annak fejletlenségéből, vagy hiányosságából régebben, különösen a nőknél, szinte pontosan diagnosztikálni lehetett az elmezavarának egyes jeleit. Most a diagnózisnak ezt a támogatását megsemmisítették a nők, akik nem hagyják meg a szemöldökszőrzetet eredeti mivoltában, hanem kitépik és így a zorvost a tekintetben nehéz helyzelbe hozzák. Rutheford nagyon udvarias volt és előadása során nem állapította meg, hogy nemcsak a hiányos vagy fejletlen szemöldök szór mutató az elmezavarra, hanem a kitépett szemöldök is. Ezek az angolok mindig udvarias emberek voltak.

— Nézzte, egész más ez a mai Németország.

— ???

— Hajdan béke volt, most „rend” van. Régebben szabadságunk volt, most „rend” van. Ismertük a demokráciát is egykoron, most csak a „rendet” ismerjük. Boldogság itt az élet.

— A csikszeredai betegséglelyző nem lesz önálló hatáskörű. Csikszeredából jelentik: Az új társadalombiztosító törvénnyel kapcsolatosan a csikszeredai, eddig önálló hatáskörrel dolgozó betegséglelyző pénztár fölött is megkondukt a hatalmang. A törvény ugyanis csak azokban a megyékben engedélyez önálló hatáskörrel bíró betegséglelyzőket, amelyekben az alkalmazottak létszáma meghaladja a tízezeret. Csikszeregben annak idején sokkal több betegséglelyző tag volt 10 ezerrel, a gazdasági leromlás következtében azonban sorban beszüntették a munkát a fűrészüzemek és így a munkások száma is nagyon megapadt. A fenyvrtő törvény-szakasszal szemben az érdekeltek megkísérelték védekezni, de minden közbenjárás eredménytelen maradt. Bukarestben kimondották a döntő szót: a csikszeredai betegséglelyző pénztár megszűnik a helyébe kirendeltség kerül ha tisztviselővel. Eddig 14 tisztviselője volt a betegséglelyzőnek. A fölöslegessé vált nyolc tisztviselőt már el is helyezték Csikszeredából.

— RÉMREGÉNY NÉHÁNY SORBAN. Brüsszelből jelentik: Borzalmas szerencsétlenség játszódott le Mecheln város egyik utcá-sarkán. Egy hirtelen kiforduló autó elütötte és 40 méteren keresztül magával vonszolt egy fiatalasszonyt, aki másfél éves gyermekét a karjában vitte. A gyermek meghalt. Az asszony, aki előrehaladott állapotban volt, az izgalmak és a kínok hatása alatt világrahozta magzatát. Az újszülött néhány perccel belül meghalt és utána az anya is kisenvedett. A szerencsétlen asszony 70 éves édesanyja a borzalmas tragédia hallatára szívvelhűdést kapott, a fiatalasszony férjét pedig súlyos ideg-sokkal kórházba szállították.

— Orosz élelmiszervásárlások Lengyelországban. Varsóból jelentik: A „Sopropi torg” orosz-lengyel kereskedelmi rész-vénytársaságon keresztül a napokban Gdynia kikötőn át 1800 t cukrot szállítanak a lengyelek Leningrádba. Néhány nap előtt szintén Gdynián keresztül 1000 tonna szőlőnát szállítottak Oroszországba.

— HADSZINTERI JELENTÉS A NAGY-VARADI ORTODOX-FRONTÓRÓL. Nagyváradról jelentik: Az ortodox hitközség kebelében dúló harc egyre szélesebb méreteket ölt. A „Kohn-párt” röpiratot bocsátott ki, a melyben bejelenti, hogy kormánybiztost kér az ügyek kivizsgálására. A szenvedélyes röpirat-háború, valamint az ellenségeskedés hangja városzerte általános megbotránkozást keltett.

ABLAK

— PILLANATNYI ELMEZAVARÁBAN FELKÖTÖTTE MAGAT EGY AGGASTYAN. Nagyváradról jelentik: A város közelében fekvő Csordás-telepen, Oláh Ferenc tanyáján, Doboz József 71 éves gazda felakasztotta magát és meghalt. Tettét valószínűleg pillanatnyi elmezavarában követte el.

— Eladósodik a japán mezőgazdaság. Tokióból jelentik: A hivatalos összeírás szerint a japán mezőgazdaság összes adósága 1932 végén 5.46 milliárd jenre rugott 1929 vége óta, amikor az egész adósság 4.6 milliárd jen volt, tehát egy milliárdal emelkedett a japán mezőgazdaság adóssága.

— MÁR NŐI BOHÓC IS VAN. Párisból írják nekünk: A nők a legkülönbébb komoly életműveken veszedelmes rivalisai a férfiaknak, vannak női ügyvédek, orvosok, sőt bankdirektorok és polgármesterek is, de van egy „léha” életműve, amelyen eddig nem szerepeltek: cirkuszi bohóc nem volt más, mint férfi. Most ezen a pályán is megszünt a férfiak egyeduralma, egy Yvette Léonard nevű francia hölgy, mint hivatalos bohóc szerepel. Véletlenül sodródott erre a pályára; műlovarnó volt, egyszer megbetegedett a clown és ő beugrott helyébe, olyan sikerrel, hogy rábeszélést, folytassa tovább ezt a foglalkozást. Yvette Léonard most vörösré és hupikékre mázoloz, lisztel behintve „dolgozik” a cirkuszban. Női poltára tekintettel mindenestire ajánlatos megváltoztatni a hagyományos bohócszámokat, amelyeknek a szenzációja a sűrű egymásutánban elcsattanó pofonok sorozata.

— FRANCIAORSZÁG IS PANASZKODIK. Párisból jelentik: A francia adóbevételek ez év június havában 2 milliárd 800 millió frankra rugtak. Ez az összeg az előirányzatnál 157 millióval, a múlt évi júniusi bevételnél 228 millióval kevesebb.

— NÉGY SUHANC BESTIALIS MERÉNYLETE A NAGYVÁRADAI SZÖLLŐHEGYÉN. Nagyváradról jelentik: A szőlőhegy „Görög-oldalán” hétfőn felháborító erkölestelen merénylet történt, amelynek S. B. ottani gazdálkodó 14 éves kislánya esett áldozatul. A kislány, akit édesapja reggel 9 órakor a szomszédba küldött, csak délelben tért haza és sírdogálni kezdett. Szülei faggatására kedden végre bevallotta, hogy a szomszéd négy suhancia letépette, bekötötte a fejét és erőszakot követelt el rajta. Az orvosi vizsgálat mindenben igazolta az elvetemült merényletet, mire a megrontott kislány apja feljelentést tett a merénylet suhancok ellen. A bestiális kamaszokat beidézték a rendőrségre, a hol már meg is kezdtek kihallgatásukat. Erdekese, hogy a kislány édesapja 20 évvel ezelőtt a zsidó hitre tért át és hitű zsidó lett belőle.

— Mit csinál Temesvár a költségvetési „felesleggel”? Temesvárról jelentik:

Temesvár városa 10 millió lejt kitevő költségvetési feleslegét, valamint a Viktoria-bank által kifizetett 6 és fél milliót utcarendezésre fordítja. A tervezet már el is készült s a munkálatokat még e hó folyamán megkezdik.

— GYLKOS KÁNIKULA DÜHÖNG AMERIKÁBAN. Newyorkból jelentik: Amig Európa egére, — politikai értelemben is, — komor felhők gyülekeznek, addig Amerikában az eloiselhetetlen kánikula ijeszti arányokban szedi áldozatait. Legújabb jelentéseink szerint hóguta következtében egyedül Newyorkban száz ember vesztette életét. Rengeg azoknak a száma is, akiket napzsúrás miatt szállítottak a kórházba.

— ÉJSZAKAI KÖZELHARC AZ UTSZÉLI CIGÁNYOKKAL. Marosvásárhelyről jelentik: Buze Stefan nagynyulási birtokos a hétfőről kedde virradó éjszaka 327-es rendszámú gépkocsiján hazafelé robogott. Szabad község közelében hirtelen négy cigány tűnt fel az országúton, akik megállásra készítették az autót, majd a birtokosra és sofőrjére rohtottak. Hatalmas verekezés kezdődött. A cigányokat, akik késekkel valamennyi autógummit felhasították, a később feltűnő csendőrájör is csak nehezen tudta megfékezni. A vakmerő támadókat, névszerint: Botha Jósifot, Rostás Constantint, Rostás Petrut és Lacalus Joant Marosvásárhelyre kísérték, ahol átadták őket az ügyészségnek. A cigányok ittasságukkal védekeznek.

— UJ WAGNER-MUZEUM A LUZERNI TÓ PARTJÁN. Sok éven át üresen állt Trieb-schenben, a luzerni-tó partján az a kis falusi lak, ahol Wagner Richard 1866. áprilisától 1872-ig lakott. Ebbe a házba menekült Wagner Cosimával a müncheni sivar esztendő után. Itt fejezte be a „Mesterdalmokok”-at és az „Istenek alkonyát” és itt töltötte életének legboldogabb éveit. Barátai közül II. Lajos király, Hans von Bülow, Liszt Ferenc, Nietzsche és Malvida von Meysenburg is gyakran megfordult itt. Wagner Cosima mondása, hogy „jobban szeretem a képeket, mint a könyveket, élénk kifejezésre jut ebben a házban, melynek falait egészen befűdi a sok kép. Számos szobrot, könyvet és zenei kéziratot őriznek itt s ezeken felül Wagner házi dolgozószobáját és selyemsapkáját is. Most muzeummá alakítják át a házat. Wagner Winifred asszony jóvoltából visszakerült ide Bayreuthból az a hatalmas zongora, melyen Wagner a „Tristan”-t játszotta el Liszt Ferencnek. A trieb-scheni ház még arról is nevezetes, hogy itt született Wagner Siegfried.

— BÖRÖNDÖT LOPATOTT EGY NEM-RÉG LEKÖSZÖNT FŐHADNAGY. Temesvárról jelentik: Grósz H. bucaresti kereskedő értékes bóröndjét Ardelean Josif hordár a temesvári állomáson a Bukarestbe induló vonat egyik fülkéjébe vitte. A hordár, aki még egy ideig a vasuti kocsi belsejében áldogált, csakhamar furcsa jelenetnek lett a szemtanúja. Észrevette, hogy egy főhadnagy a bóröndöt és a mellette levő tiszti kabátot egy másik hordárral elvitte. A két hordár között parázs vita keletkezett, miközben a főhadnagy eltűnt. A bucaresti kereskedő jelentést tett az esetről, ahol a személyleírásból kiderült, hogy a megugrott tolvaj nem állfőhadnagy, hanem Oricianu volt főhadnaggyal, a katonai „Scoală specială” volt vezetőjével azonos, aki csak néhány nappal ezelőtt mondott le tiszti rangjáról. A csendőrség az ügyben nyomozást indított.

— A „vörös nap” Németországban. Berlinből jelentik: Az augusztus elseji vörösnap alkalmából Németországban is számos letartóztatás történt. Egyik távirati iroda jelentése 46 munkás letartóztatásáról szól, akiket háborúellenes röpiratok osztogatásán értek rája és az internálótáborokba szállítottak. Erfurtban tíz-kommunista nyomdát fedeztek fel. Ezzel kapcsolatban 29 letartóztatás történt.

★ ELVESZETT a brassói nagyállomás környékén egy Kővári András névre szóló vasuti kedvezményes könyv. Megtalálóját kérem, adja le a lap kiadói hivatalában.

— GYALOGJÁRÓK ISKOLAJA PÁRISBAN. Párisból írják nekünk: Párisban, az iskolák városában új iskolát alapítottak: a gyalogjárók iskoláját. A Place de la Trinité, a francia főváros egyik legforgalmasabb helyén egy tucat rendőr gyakorlati oktatást nyújt a gyalogjáróknak, miközben az autósok és biciklisták, akik nem folytathatják útjukat, a fogukat csikorgatják. A gyalogközlekedés tanfolyamon vannak eminszen diákok, akik bővebb magyarázat nélkül is betartják a szabályokat, de vannak rossz tanulók, akiket osztályisméltésre utasítanak. Ezeknek ötször tízszer vissza kell menniök és újra áthaladni a téren a vasszögekkel kiveret keskeny részen. Aki nagyon rosszul tanul, annak nevé felírja a rendőrr. Az ilyen gyalogjáró intót kap. A nőket azonban békében hagyják a rendőrök, mert soha sincs náluk igazolvány, arra pedig nem érnek rá, hogy bevigyük őket az örszobába.

— Sepergetőből ideiglenes írások. Bukarestből jelentik: Nem ritka eset a mai nyomoruságos helyzetben, hogy okleveles emberek vagy főiskolai hallgatók a legalantasabb munkát vállalják, csak hogy fenntarthassák magukat. Egy ilyen érdekes eset történt most Bukarestben, ahol a fővárosi hivatal egyik sepergetőjéről kiderült, hogy főiskolai diák. Bukarest főváros hivatalos lapjának közlése szerint a város már régebben alkalmazta Traculescú Juont, mint takarítót, akirol most sült ki, hogy főiskolai hallgató. Nyilván attól tartott, hogy ha megmondja, nem kapja meg az állást. A város vezetőségét azonban annyira meghatotta a dolog, hogy a felfedezés után sem bocsátották el, sőt, — a törvény értelmében — képzettségéhez mérten ideiglenes írnok kinevezést kapott.

Japánban tájfut pusztított

Tokió, augusztus 4.

A japán szigetszaga legdélibbre és szigeten, a Liu-kiu szigeten, borzalmas tájfut pusztított.

A vihar 800 házat seprte el a föld színről.

A halottak száma meghaladja a százat. A sebesülteket még nem sikerült számonvenni.

A Liu-kiu szigettől nem messze eső Formosa szigeten is hatalmas pusztítást okozott a tájfut, bár ide csak a széléből jutott a hatalmas erejű viharok.

Megjelent az osztrák Barna könyv

Bécs, augusztus 4.

Az osztrák kormány kiadta az úgynevezett „Barna könyvet”, amelyben okmányokkal bizonyítja, hogy az osztrák területen elkövetett bombamerényleteket kivétel nélkül mind nemzeti szocialisták követték el és a merénylők javarésze Németországból származott át osztrák területre.

Itt említjük meg, hogy csütörtökön délelőtt kezdte meg a bécsi törvényszék az első bombaper tárgyalását.

A köztisztviselők megtámadják az „áthelyezési politikát”

Bukarest, augusztus 4.

A köztisztviselők áthelyezésével kapcsolatban sok panasz merült fel. A tisztviselők szövetsége ezzel kapcsolatban többször is a kormányhoz fordult, anélkül azonban, hogy a panaszokat orvosolták volna.

Ennek következtében, mint a Tempo írja, a köztisztviselők közigazgatási úton támadják meg a kormány áthelyezési intézkedéseit.

— Miklós herceg a hó végén Bukarestbe érkezik. Bukarestből jelentik: Miklós herceg, aki tegnap meglátogatta a Berlin melletti tempelhofi repülőteret a több német hadianyag gyárat, augusztus végén végleges tartózkodásra visszatér Bukarestbe.

— CELLÉR LAJOST IS LETARTÓZTATTA. Nagyváradról jelentik: Nagyvárad közelében a rendőrség megkeresésére a csendőrség letartóztatta Cellér Lajos volt városi tanácsost, az egységes szakszervezetek volt főtitkárát. Cellért Nagyváradra kísérték, a rendőrség azonban nem nyilatkozik, hogy a letartóztatás összefüggésben van-e az Encsel-ügygel, vagy pedig más okból történt.

— ELFOGTAK A KOLOZSVÁRI MUNKÁS KÉSÉLŐJÉT. Kolozsvárról jelentik: Jelentettük már, hogy Kászonyi Mihály kolozsvári munkást kedden délután ismeretlen tettes hátulról megtámadta és késével összeszurkálta. A rendőrség most Erdélyi Török József személyében elfogta a munkás késelőjét, aki régi harangozó Kászonyinak.

— HANYAVETI FELELETET VASVILÁ. Nagyváradról jelentik: Anta Mihály tönkös közösgébi 34 éves gazdálkodót szerdán délelőtt a nagyvárad ügyészsége kiérte. A gazdálkodó ugyanis vitába keveredett Pópa Mária tönkös asszonnyal, aki fiát vére földjéről egy köteg szalmát cipelt a fején. Az asszony Anta kérdésére válaszul hányaveti feleletet adott, mire a gazdálkodó vasvillájával olyan súlyos sérüléseket ejtett rajta, hogy a szerencsétlen nő rövidesen kiessen a világból. A vizsgálóbíró elrendelte a felhívásában gyilkoló gazdálkodó előzetes fogvatartását.

— KIFOSZTOTTAK EGY NAGYVÁRAD KÉZIMUNKAUZLETET. Nagyváradról jelentik: A szerdáról csütörtökre virradó éjszaka folyamán ismeretlen tettesek jártak a Nagy Sándor-utcán levő Steinbach-féle kézimunkauzletben. A betörők, akik hátulról jutottak be az üzlet helyiségbe, nagymennyiségű árut és több ezer lej készpénzt vittek magukkal. A rendőrség széleskörű nyomozást indított és állítólag már nyomában is van a tetteseknek.

— KOMMUNISTA ÜGY A KOLOZSVÁRI TÖRVÉNYSZÉK ELŐTT. Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári törvényszék első szekciója csütörtökön délelőtt tárgyalta a múlt hét folyamán kommunista propaganda miatt letartóztatott Salamon Mór ügyét. A bíróság a vádlottat, bizonyítékok hiányában felmentette.

Herriot utra készen áll

A volt francia miniszterelnök arról, hogy miért utazik Török- és Oroszországba

Franciaország politikai és gazdasági jövőjével számolnunk kell — mondotta Herriot

Páris, augusztus 4.

A Le Salut Public című lyoni napilap beszélgetést folytatott Herriotval a volt francia miniszterelnök kelet-európai utazása alkalmával. Herriot a következőket mondotta:

— Miként 1922-ben is, most is azzal a kizárólagos céllal utazom Szovjetországra, hogy az ottani állapotokról tiszta képet nyerjek. Az a véleményem, hogy a nemzetek közötti barátság leginkább személyi összeköttetések útján tartható fenn. A szovjetkormány meghívott engem és én annál szívesebben megyek, mivel nagyon

örülök annak és azt hiszem, hogy ebben a kérdésben Franciaországban nem allok egyedül, hogy Szovjetországgal a kapcsolatok ismét helyreálltak és a meg nem támadási egyezmény által megerősítést nyertek. Büszke vagyok arra, hogy a paktummal kapcsolatban érdemeim vannak. Nekünk hazánk politikai és gazdasági jövőjével kell számolnunk, nem pedig drótlakadályokkal elzárunk magunkat.

Törökországi útjával kapcsolatban a következőket mondotta Herriot:

— A török külügyminiszter meghívására megyek Ankarába. Ezzel az államférfiúval, akihez baráti szálak kapcsolnak, szívesen találkozom annál inkább, mivel gyakorta dolgoztunk szíves összhangban együtt. Kormányzásom alkalmával sokat fáradoztam azon, hogy a Törökország és a francia Szíria-mandátum közötti fontos határkérdéseket megoldjam.

HERRIOT ELUTAZOTT

Herriot csütörtökön reggel Marseilles-be érkezett, ahonnan Konstantinápolyba majd innen Moszkvába utazik.

Előzetes letartóztatásba helyezték Gömbös két merénylőjét

Mégis csak merényletet akartak elkövetni a magyar miniszterelnök ellen

Budapest, augusztus 4.

A Gömbös magyar miniszterelnök ellen tervezett merénylet ügyében újabb jelentés jött, amely egyáltalában nincs összhangban az eddigiekkel. Eszerint az újabb jelentés szerint a vádtanács csütörtökön délelőtt foglalkozott az ügygel és Löwinger Samu, valamint két társa ellen emberölésre való szövetkezés címén jóváhagyta az első 30 napos vizsgálati jogszágot.

Tehát mégis volt merényletre való összeesküvés?

A vádlottak felfolyamodással éltek a vádtanácsi döntéssel szemben.

Francia tiltakozás a Saar-vidék miatt

A náci gyanúsítottakat elhurcolnak a francia felügyelet alatt álló területről

Páris, augusztus 4.

Francois Poncet, a berlini francia nagykövét, jelentkezett a német külügyminisztériumban és kormánya utasítása szerint, tiltakozását fejezte ki amiatt, hogy a még mindig francia felügyelet alatt álló Saar-vidéki te-

ritélekről a német nemzetiszocialisták embereket hurcoljanak el.

A francia nagykövét tulajdonképpen csak azt a tiltakozást ismételte meg és adott neki diplomáciai nyomatékokat, amit a Saar-vidéki francia közigazgatási hatóságok már többször megtettek, de eredménytelenül.

Kajaba plébános érdekében hivei memorandumot juttattak a püspökséghez

Nagyvárad, augusztus 4.

Jelentettük már, hogy Kajaba László mezőtelegi plébánosnak néhány héttel ezelőtt kellemetlen incidense támadt a biharpüspöki határrendőrségen, amelynek következtében Fiedler püspök a plébánost fel is függesztette. Az ügyben hivatalos eljárás is indult.

Kajaba dr. hívoi csütörtökön memorandumot juttattak el Fiedler püspökhöz. Az emlékiratban arra kéri a püspököt, hogy

papjukat hozza körükbe vissza. A hívek elmondják még, hogy Kajabát mindnyájan szerették. „Ha csak egyszer hallotta volna prédikálni — írják az emlékiratban — visszahoznánk hozzánk!”

Az ügyben Niculescu vizsgálóbíró is nyilatkozott munkatársunknak:

— Kihallgattam Kajaba tanút — mondotta Niculescu —, akik a plébánosra kompromittáló vallomást tettek.

Baden-Powel tábornok, főcserkész megbetegedett

Mihály trónörökös nem volt Gödöllőn

Budapest, augusztus 4.

A gödöllői nagy cserkész táborban csütörtökön a megállapított program szerint folytak le az egyes mutatóvázszámok. A délelőtti mutatóváznyok során

Baden-Powel főcserkész beteg lett és visszahozták.

A kormányzói kastélyba. Betegsége csak muló gyöngöseség.

A táborban érdekes cserevásár alakult ki. A skót cserkészek elcserélték szoknyáikat nadrágokra, a lengyelek pedig a sapkájukat cserélték be cserkészkalapokra.

Általában minden nemzetbelinek van valami kicserelni valója a más nemzetek érdekességeivel. Csütörtökön délelőtt nagy feltűnést keltett hat német horogkeresztes cserkész megjelenése. Csak megfigyelésre érkeztek a németek, mert hivatalosan nem vesznek részt a világtáborozáson.

A táborparancsnokság csütörtökön délelőtt ismételt megcáfolta azt a hírt, amely szerint Mihály román trónörökös inkognitóban megtekintette volna a tábor.

A fiucserkészekkel egyidejűleg leány-

cserkészek is érkeztek Magyarországra, mintegy háromszáz-an Dániából, Hollandiából, Angliából, Litvániából, Észtországból, Írországból, sőt a tengerentúli országokból is. A 300 idegen leánycserkészhöz hatszáz magyar leány csatlakozott táborozásra. A leányokat nem Gödöllőn, hanem a Testnevelési Főiskola épületében és parkjában helyezték el. A leánytábor diszfolvonulása is megtörtént csütörtökön délelőtt. A diszszemlén részt vett Anna királyi hercegasszony is, a magyarországi leánycserkészek parancsnoka.

Az osztálysorsjáték csütörtöki húzása

300.000 lejt nyert: 76. 414.
15.000 lejt nyert: 59210, 66.637
12.000 lejt nyert: 3894, 37953, 59651, 61271.
9000 lejt nyert: 0625, 1690, 15748, 29220, 44560, 55625, 71533, 75246, 79304
700 lejt nyert: 0606, 2692, 3249, 3388, 4083, 7618, 12052, 13851, 16104, 20223, 23483, 23961, 28691, 32642, 32796, 36578, 36507, 37461, 49772, 54886, 55489, 56012, 62518, 69589, 70463, 73968, 78328, 78817.
4400 lejt nyert: 984, 101, 523, 468, 739, 307, 839, 296, 1937, 394, 975, 013, 794, 2323, 036, 595, 696, 242, 369, 630, 864, 112, 270, 3145, 599, 222, 501, 4842, 094, 780, 5316, 794, 347, 652, 082, 730, 6939, 896, 7656, 883, 646, 312, 209, 094, 986, 610, 737, 8504, 677, 777, 616, 652, 290, 604, 358, 9072, 158, 106, 667, 129, 10993, 086, 871, 728, 901, 296, 658, 192, 453, 039, 11210, 792, 272, 579, 694, 716, 12495, 516, 830, 987, 13273, 793, 996, 441, 575, 864, 098, 14983, 566, 199, 665, 15899, 421, 698, 439, 430, 865, 586, 050, 16819, 677, 472, 364, 605, 848, 293, 913, 17814, 304, 487, 799, 392, 932, 294, 880, 253, 18774, 173, 19809, 383, 20378, 103, 583, 373, 503, 102, 299, 21223, 054, 908, 131, 22474, 573, 923, 23204, 153, 536, 080, 808, 875, 910, 887, 24545, 899, 114, 523, 310, 535, 25136, 301, 443, 307, 26429, 440, 851, 536, 27929, 972, 033, 381, 369, 397, 557, 28932, 982, 219, 981, 419, 086, 515, 29227, 030, 190, 937, 30183, 074, 929, 726, 939, 426, 257, 882, 31358, 623, 499, 709, 331, 221, 906, 927, 852, 32450, 854, 859, 081, 045, 656, 946, 35236, 080, 503, 486, 857, 978, 635, 458, 34496, 929, 600, 644, 731, 654, 292, 656, 35121, 309, 519, 530, 416, 796, 36872, 469, 917, 977, 37858, 045, 693, 38033, 083, 820, 811, 39886, 690, 635, 939, 960, 229, 673, 671, 689, 40723, 874, 623, 735, 483, 41731, 930, 185, 42083, 406, 645, 233, 318, 221, 712, 204, 594, 43250, 825, 395, 44258, 783, 45894, 035, 292, 46700, 018, 290, 346, 47778, 903, 326, 48238, 253, 595, 186, 463, 468, 104, 613, 49604, 528, 190, 330, 517, 628, 828, 309, 019, 464, 498, 50864, 51451, 362, 730, 52423, 913, 149, 111, 54239, 630, 773, 647, 345, 214, 920, 53423, 480, 119, 149, 53955, 710, 026, 881, 267, 064, 330, 075, 56626, 817, 331, 031, 365, 871, 57384, 590, 863, 58659, 451, 59586, 126, 903, 00386, 126, 903, 60340, 924, 800, 179, 61722, 771, 390, 133, 62223, 960, 63259, 280, 632, 013, 196, 64793, 151, 674, 420, 63351, 679, 375, 121, 732, 701, 66282, 542, 655, 604, 230, 67809, 417, 117, 703, 014, 68409, 215, 444, 107, 255, 69369, 775, 716, 627, 70112, 470, 560, 742, 202, 508, 454, 580, 630, 815, 71931, 974, 347, 72967, 920, 919, 292, 033, 295, 943, 535, 908, 135, 781, 874, 73376, 819, 627, 151, 730, 907, 984, 913, 117

Lesz még az idén nyár?

NE PANASZKODJUNK: az utolsó 33 évben 16 hűvös nyár volt és 17 meleg

A rendkívüli időjárásnak az időjárás-kutató hivatal
sem tudja okát adni

Brassó, augusztus 4.

A nyárnak a gabona aranyát érlelő, a közönséget a fürdőhelyekre kergető melegnek már hetek óta itt kellene lennie, de a természet a zidén még a tavasszal is adós maradt. Szélviharok váltják egymást, zuhogó esővel, meleg júliusi éjszakák helyett a szabadban barátságosan hűvösség fogad. Az emberek keserű humorral találgatják, hogy mikor is volt utoljára ilyen őszféle nyár? Fel van az jegyezve sok nyári vállalkozás feketekönyvében, de legtárgyilagosabban a meteorológusok elraktározott megfigyelései között.

Ez a forrás hosszabb, rövidebb időszakokról tud, amelyeknek hőmérsékleti viselkedése az átlagostól, a normálistól eltérő volt. A teljes egyezés a normálissal rendszerint ritka dolog, hanem fojtóan az ingadozás a hűvösebb, vagy melegebb oldal felé.

Ha visszalapozunk a meteorológia évkönyveiben a XX. század elejéig, azt látjuk, hogy a hosszú hűvös időszakok sorát az 1902. év nyitja meg, amelyben az átlagos alatti hőmérséklet 10 hónapig tartott, márciustól decemberig az augusztus kivételével. Julius és augusztus hűvösebb volt a normálnál 1907 és 1910-ben is.

1912-től kezdve a hűvös nyaru évek egymást követték. Ebben az évben 8 hónapig, a következő években és 1914-ben 7-7 hónapig, 1915 és 1916-ban 5-5 hónapig volt hűvösebb a kellelénél, mindig a nyári időszakban.

1918 nyara kelemes volt, de 1919-ban újra a normális alá süllyedt a hőmérséklet hét hónapi hűvösségével és a század leghidegebb májusával.

Utánuk enyhe évek jöttek, de 1924-26-ban visszatért a hűvösség. 1929 szélsőséges hideg télutója megenyhült májusra.

míg a század legszebb tavaszutója 1931-ben augusztustól hűvösre fordult és hűvös maradt kilen hónapig egyfolytában.

A vége után egy évvel kezdődött a mosta-

ni hűvös időszak, amely immár negyedik hónapja tart.

Ha bármiféle egyszerűbb szabályosság volna fellelhető a hűvös és meleg időszakok eloszlásában, a meteorológia régóta rájött volna, de előfordulásuk annyira bonyolult, hogy még egyelőre véletlennek minősíthető. A visszatérés periódusa csak halványan, gyakorlatilag értékesíthetetlenül fejezhető ki kb. hét vagy kb. tizenegy évvel vagy más kisebb-nagyobb időszakkal.

Az utolsó 33 évben 18 hűvös július változott szabálytalan eloszlásban. 15-melleggel, 16 hűvös július 17-melleggel, tehát bizonyos tulsúly nem igen állapítható meg, az azonban kitűnik a kis kutatásból, hogy bizonyos valószínűsége már volt az idei július hűvösségének, mert a hat előző évben július mindig melegebb volt a közepesnél, ami elég ritka dolog.

Azős eszes eddigi kísérletek, akár statisztikailag, akár okszerűleg próbálkoztak is, csődöt mondtak az irányban, hogy a természet időjárási logikája mélyére pillanthassunk. Nyilván azért, mert az első rendű és másodrendű ható okoknak egész rendszerével állunk szemben, amelyek másképpen hatnak a levegő különböző rétegeiben vagy egyáltalán nem fejtenek ki hatást egyik vagy másik rétegnél. A sztratoszféra 10 kilométer magasságon túl inkább kozmikus hatásoknak van kitéve, a troposzféra 10 kilométeren alul inkább földi hatásoknak. A kettő játéka egymás felett és a felső réteg átkutatásának nehézségei teszik főleg sürűvé azt a fát, amelyet tudásunk még nem tud fellibbeníteni, hogy a légkör hosszabb lejáratu törvényeibe tisztában belássunk.

Keresék már az okokat a napon, annak a foltjaival összekötött sugárzásváltozásokban. Kétségtelen, hogy ha a nap sugárzásának az energiája megnő, az egész légköri gépezet működése elevenebbé válik, az áramlások élénkebbé lesznek, de nemcsak a meleg, hanem a hideg áramlások is. Így megtörténhet, hogy az áramlások bonyolultsága miatt egyes

SPORT

Változás előtt áll a nemzeti bajnokság csoportbeosztása Nyolcas, vagy tizenkettes csoportok?

Bukarest, augusztus 4.

Leszegezt tény, hogy a jövő szezonban két nyolcas csoport vesz részt a nemzeti bajnokságok küzdelmeiben. Ez a rendszer azonban nem lesz hosszúéletű.

A nemzeti bajnokság bizottsága legutóbbi ülésén foglalkozott a különböző új tervezetekkel. Az első ilyen tervezet, amit a bizottság nem tett magáévá, a Sportul Studentesc és a Makaby bukaresti egyesületek ajánlata. E tervezet szerint három hatos, vagy nyolcas csoportbeosztás lépne érvénybe.

A Ripensia a jelenlegi két csoport egy me-

zőnybe való tömörítése mellett foglalt állást.

A nemzeti bajnokság bizottság is kidolgozott egy tervezetet, mely a legelfogadhatóbb és valószínűleg már 1934. őszén érvénybe lép.

A javaslat 12 csapatból álló csoportot ajánl.

A két utolsó helyezett tehát kiesne jövőre a nemzeti bajnokságból.

A szövetségi tanács augusztus 6-án tárgyalja le a javaslatot, melyet, ha elfogad, már a jövő szezonban érvénybe is léptet.

Csehszlovákia—Jugoszlávia labdarugó mérkőzés lesz vasárnap Zágrábban.

Rosenfeld kolozsvári futballista a bécsi Hakoah romániai turája alkalmával szerzőtette, aki augusztus 6-án utazik Bécsbe, új egyesületéhez.

1000 méteren új világrekordot állított fel Medica, az amerikai Portlandban, 11:37,4 perces idővel.

A nagy port felbert Barátty-ügyet a Crisana elnöksége minisztertanács elé juttatta és azt kéri, hogy Barátty állampolgárságát rendezzék.

Rövid sporthírek

PELLE ISTVÁN SZILÁGYOSOMLYÓN Szilágyosomlyóról jelentik: Impozáns ünnepek keretében mutatkozott be Szilágyosomlyón Pelle István világ bajnok, a Kolping tornászok közreműködésével. A disztornát az ujjonnan épült román. kath. kultúrteremben rendezték meg, zsufolt ház előtt.

A Crisana Debrecenben játszik vasárnap a Bocskayval.

Szerda délután Nagyváradon játszott a Crisana, Várad kombináltja ellen, melyet 5:1 arányban fölényesen győzött le.

vidékek a nap fokozott melegibocsalása folytán hűvösebb időt kapnak.

Keresék a mi hűvös nyaraink okát a föld felszínén, a sarkvidékek jégterületein, amelyeken az ég erősebb halmozódása nagyobb tömegű levegőt hűt át, tesz sűrűbbé, amelyek azután fokozottabban áramlanak be a nyár felé erősen melegedő, ritkább levegőjű szárazföldre és lehűtik azt. Ebben is van valami, de az említett titokzatos véletlen közreműködésével, mert hiszen

az idén is Európa nyugati fele az óceánhoz közel, hetekig tartó forróságot kapott már, amíg mi napokig tartó szelid meleget is alig élveztünk.

Egyelőre a hűvös és meleg nyarak játékában megmagyarázhatatlan rejtélyek vesznek bennünket körül.

Az esetek kis többsége azt mutatja, hogy a tavaszutolján hónapokig tartó hűvösség után, a július még rendszerint szintén elmarad hőmérsékletileg az átlagmeleg mögött.

Ez azonban nem áll fenn minden esetben. Ott van 1928 példája, amikor a május erősen, a június gyengébben hűvös volt, július pedig messze kiugrott az átlagból a forróságával, amelyet részben az augusztus is megtartott. Szóval van reá előző példa, lehet még meleg az idén is.

Külföldi humor

VÉTELKÉNYSZER

— Uj autót vettél?
— Igen, bementem telefonálni és kényelmetlen lett volna kijönni úgy a boltból, hogy semmit se vegyek.
(Ric et Rac)

NEHÉZ HELYZETBEN

— És ő akkor berohant az égő házba, hogy kimentesse az anyósát.
— Érthető, hogy ilyen rémes alkalommal elveszti az ember a fejét.
(Tidens Tegn.)

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej, vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állatkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25%o engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

BETÉTKÖNYVEKET VESZ
"CARMEN" ÜGYNÖKSÉG,
OGARAS. 12524

MAV. CSEPLŐSZEKRENY,
golyós, 6-8 HP., magánjáró
és Fordson traktor azonnal
eladó. „Vulcan” Timişoara, IV.
Eötvös-utca 15. 12277

Majorság tenyésztés (Rhode
Island, magyar faj) 100 tojós
tyúk, 200 csirke, műanyával
együtt, olcsón eladó. Címeket
„Tenyésztés” jelígre a brassói
kiadóba.

Íródeák-munkát

is végzünk, megírjuk
Önök ingyen az
apróhirdetést.

Állást nyer

Kevés tőkével rendelkező
hölgyek biztos megélhetést
biztosíthatnak maguknak. Erdők-
deklódok leveleiket Kulcsár
Irénn, Postrestante Fügürnő
címre küldjék. 12284

Lakás

Kiadó modern lakás, 3 szoba,
fürdőszoba, kert, szeptem-
ber 1-től. Brassó, Transilvania
(Raktárház)-utca 4. sz. 12237

Vegyes

Zongoraoktatást ad végzett
konzervatorista. Brassó, Alsó-
fővény-utca 12-a. 12286

FIATALOK tanácsadója.
Szerelmi levelező, kiegészítő a
társaság illemszabályaival. Bé-
lyegnyelv, virágnyelv. stb. Ara
színes borítólappal 30 lej.

PETŐFI SANDOR összes
költeményei új kiadása, Athenaeum
kiadásban jelent meg, művészi rajzokkal díszítve, egész vászonkötésben,
474 oldal terjedelemben. Ara
120 lej. Kapható a Brassói
Lapok könyvosztályában,
Brassó, Kapu-utca 56-58, az
udvarban.

Az 1932-es év
legszenzációsabb műve |
Szerzője: Dr. GÄRTNER
PÁL budapesti ideg orvos.

LELKI BETEGSÉGEK keletkezése és gyógyítása

176 oldalas, vaskos munka.
Első oldalától az utolsóig
a legérdekesebb olvas-
mány. — Ara füzve 117 lej.
Kapható a Brassói Lapok
könyvosztályában.

Ha még nem ismerné, próbálja meg

fenyőhulladék tűzifánkat

OLCSÓ! CÉLSZERŰ!

KOCSIS ANDRÁS ÉS FIAI

faár- és parkettaágyára — Telefon 187.

GAZDASÁGI TANÁCSADÓ!

Baromfitenyésztés

második lényegesen átdolgozott kiadás

Dr. Bernátsky Jenőől

250 oldalas, számtalan ábrával ellátott könyv

ára 120.- Lei.

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

Brassó, Kapu-utca 56-58. az udvarban

Az

Athenaeum 60 lejes új regényei

egész vászonkötésben

1. Ursula Parrott: Exfeleség.
2. Móricz Zsigmond: Forr a bor
3. Francz Werfel: A Nápolyi testvérek.
4. Bródy Lili: A Manczi.
5. Vicki Baum: Helén dr. kisasszony.
6. Sztinyai Zoltán: Nincs feltámadás.
7. Földi Mihály: Isten országa felé.
8. Andre Maurois: Asszonyok utja.
9. Frank Arnau: Halálra ítélem.
10. Szomorj Dezső: Gyuri.
11. Zilahy Lajos: A lélek kiálszik.
12. Sigrid Undset: Pogány szerelem.
13. Ursula Parrott: Szabad a csók.
14. Móricz Zsigmond: Rokonok.
15. Vicki Baum: Baleset.
16. Bródy Lili: A felesége tartja el.
17. Martin Maurice: Szeretem örök titok.
18. Földi Mihály: A meztelen ember.
19. Jackes Dirál: A préda.
20. Erdős Renée: Hajnali hegedűszó.

21. Mazo de la Roche, Jalma Lakói

Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában

BRASSÓBAN

Kapu-utca 56-58., az udvarban.

BUKARESTBEN

Str. Sft. Mina 9. sz.

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és Könyvkiadó R-t. Brasov—Brassó.